

NOAPTEA PE ASFALT

piesă de

*Theodor
Mănescu*

Personajele

EUGEN
MARINA
ECATERINA
VALENTIN
ȘOFERUL
MIREASA

MIRARELA
MIRELE
SOCRUL MARE
SOCRUL MIC
CIONTEA
UN OSPĂTAR

Nuntași, vioriști, figurație

Scena e în întuneric. Un reflector îl luminează numai pe Eugen.

EUGEN (*către sală*): Bună seara. Numele meu de familie nu contează. Nu e important. Părinții mi-au ales numele de botez, numele personal, cum s-ar spune, un nume obișnuit, dar care nu-mi displace. Eugen. Trebuie să spun de la bun început că acum lucrez acolo unde mi-am dorit de multă vreme și că n-a fost ușor să ajung aici. Adică, să fac o meserie

care să-mi placă, să fie a mea, să mă confund cu ea, să mă exprime. N-a fost ușor și n-a fost totdeauna așa totdeauna — adică, de cînd mă știu sau, mai exact, de cînd îmi trăiesc viața în mod conștient. N-a fost ușor, mai exact spus: am plătit scump. Nu e de mirare, totul se plătește, și răul, dar și binele. Mai cu seamă, binele. Așa că nu mă plîng. Totul a început pe o șosea, aproape de intrarea în Capitală, noaptea, pe la orele două noaptea, în vara anului...

Noapte, ora două sau trei spre dimineață.
Pe o șosea asfaltată, la intrarea în Capitală.
Din dreapta și din stînga scenei, cîte două
jaruri luminează șoseaua.

EUGEN : Am avut noroc.

ECATERINA : Mare !

MARINA : Cît crezi că o să-ți ceară ?

EUGEN : Nu știu. Noi nu plătim munca Ini.
Plătim ignoranța noastră.

ECATERINA : Numai să nu plouă...

MARINA : Nu se vede nici o stea.

EUGEN : Atunci, o să plouă.

VALENTIN (*spre culise*) : E greu ?

O VOCE : O descurc eu.

VALENTIN : Dacă vine ploaia, intrăm în mașină.

MARINA : Cine știe cît o să ne ceară... Chiar dacă ar fi nu fleac...

EUGEN : Dacă aș fi urmat un curs de mecanică... N-am talent.

MARINA : Da, ar fi fost bine... Decît să aruncăm banii pe fereastră...

EUGEN : Pe șosea, nu pe fereastră.

MARINA : Tot aia.

EUGEN : Îți atrag atenția că acest necunoscut a avut amabilitatea să oprească la chemarea noastră...

VALENTIN : Amabilitate ? Interes.

EUGEN : Și amabilitatea are un preț.

ECATERINA : Nu se vede nici o stea.

EUGEN : Privim cerul, surioară ?

ECATERINA : Norii... Întunericul...

EUGEN : E un paradox aici... Cum să privești întunericul ?

VALENTIN (*spre culise*) : E greu ?

VOCEA : O descurc eu...

VALENTIN : Sînteți foarte amabil...

VOCEA : Oameni sîntem...

EUGEN : Ipocrizie — numele tău e interes.

VALENTIN : Poftim ?

EUGEN : Cine e mai interesat ? El, să împuște doi poli...

MARINA : O sută...

EUGEN : O sută... El, să împuște o sută, sau noi să pornim...

VALENTIN : N-am fost ipocrit. Am fost și eu amabil.

MARINA : Tu ai mărunt, sau ai numai sute ?

EUGEN : Mai rău. Nici mărunt, nici sute. Mii. N-am decît hîrtii de cîte o mie.

MARINA : Dacă-ar exista hîrtii de cîte o mie, tu ai fi în stare...

EUGEN : Din noaptea asta, Banca Națională a început să fabrice și hîrtii de cîte o mie...

VALENTIN : La noi nu e inflație.

EUGEN : Nu e. Ignoranța mea în materie

de motoare e altă de... enciclopedică încît merită cel puțin o mie de lei.

MARINA (*în panică*) : Te rog să mă lași să tratez eu cu el...

EUGEN : Cum vrei...

VALENTIN : Casa e casă doar cînd femeia ține banii...

EUGEN : La ciorap ?

VALENTIN : De ce numaidecît la ciorap ?

Poate să-i țină și la C.E.C.

ECATERINA : Plouă !

VALENTIN (*întinde mîinile*) : Nu simt...

ECATERINA : M-a picurat... Eu mă duc să-mi iau umbrela.

MARINA : Eugen a spus să intrăm în mașină.

EUGEN : Nu eu. Valentin a spus.

ECATERINA : N-au fost decît cîteva picături...

VALENTIN : Da... două-trei...

ECATERINA : Știi, mie îmi place cum gîndești...

EUGEN : Voi doi, parcă sînteți în călătorie de nuntă...

VALENTIN : Călătoria de nuntă e după nuntă.

EUGEN : Serios ?

VALENTIN : Neapărat.

MARINA : Ne apucă dimineața aici.

EUGEN : Putem să mergem și pe jos.

ECATERINA (*s-a întors cu umbrela*) : Paza bună trece primejdia rea.

MARINA : Auzi ce propune Eugen... Auzi ce idee are...

EUGEN : Pînă la prima stație de autobuz nu sînt decît doi kilometri.

MARINA : Și cu mașina ce facem ?

EUGEN : O lăsăm aici. Rămîn eu. Valentin vă conduce acasă.

VALENTIN : Da... noaptea sînt autobuze. Autobuze de noapte.

MARINA (*spre culise*) : E greu ?

VOCEA : Încă puțin...

VALENTIN : Nu mă simt în stare să merg doi kilometri pe jos.

ECATERINA : Eu sînt gata !

VALENTIN : Vrei să mă pui la încercare...

MARINA : Rămîn și eu cu tine...

EUGEN : Nu m-aș fi plictisit...

MARINA : Vrei să rămîi singur ?

EUGEN : Mă simt vinovat. Dacă aș fi făcut cursul de mecanică... Dar nu m-aș fi plictisit...

MARINA : Rămîn și cu cu tine... Poate mai dormim cîteva ore...

EUGEN : Să dormim în mașină ? Ce idee !

MARINA : Da' ce putem face ?

EUGEN : Dragoste. Putem face dragoste.

MARINA : Ai putea fi mai decent. Măcar față de soru-ta.

EUGEN : Dar se poate face dragoste și în mașină.

MARINA : II auzi ?

VALENTIN : Vrea să aibă haz, cu orice preț.

EUGEN : Numai în patul conjugal... numai în patul conjugal... Altundeva, nu.

MARINA : Termin !
VALENTIN (*spre culise*) : Nu prea avem șanse...

VOCEA : Nu mă cunoașteți !
VALENTIN : E adevărat. Nu vă cunoaștem.
VOCEA : Ei, o să facem și cunoștință.
MARINA : Parcă ne-a amenințat... (*După o tăcere*) Dacă...

VALENTIN : Dacă, ce ?
MARINA : Dacă ne-o strică mai rău ? Sau ne fură ceva...

VALENTIN : Sintem doi bărbați aici...
MARINA : Nu-i cunoști pe șoferi... Mai ales șoferii de camioane... Pune mîna pe o cheie franceză... sau pe manivelă...

EUGEN : Și nu e nici un milițian pe aici !
MARINA : Ironiile tale...

EUGEN : Neaipomenita crimă de la intrarea în Capitală !... Patru cadavre... Oribil mutilate... Două perechi... Soțul și soția... cumnatul și cumnata... Un destin tragic ! O vacanță întreruptă nemilos de mina fatală a destinului ! Aveau tot viitorul în față...

MARINA : Părea un om cumsecade...

EUGEN : Cine ?

MARINA : Șoferul ăsta...

EUGEN : Îți faci curaj... Dacă aș ști că ne va omori, dac-aș fi sigur c-o s-o facă, l-aș filma. L-aș filma fără să știe. Ca în *ciné-verité*. Și lingă cadavrele noastre ar rămîne pelicula, martor mut al crimei. Așa că ucigașul ar fi prins în douăzeci și patru de ore.

MARINA : Și mult ne-ar mai încălzi pe noi...
EUGEN : *Fiat justitia* ! Cînd se face dreptate, și morții se încălzesc... Cît ar fi ei de reci. Farurile ! Dacă pun farurile la faza maximă...

ECATERINA : Curat *ciné-verité* !

VALENTIN : Fantezii nocturne...

EUGEN : Fantazii...

VALENTIN : Tot aia...

EUGEN : Da ?... Dacă am avea fiecare cîte o umbrelă...

VALENTIN : Ce-am face ?

EUGEN : Oricum... O cheie franceză contra a patru umbrele... N-are șanse.

MARINA : Tu nu vezi că ne ia peste picior ?

EUGEN : Eu ? Eu vă iau pe voi peste picior ? Cînd tu m-ai asigurată că paré, totuși, om cumsecade !...

ECATERINA : Voi ați băgat de seamă că, de cînd sîntem aici, n-a trecut nici o mașină ? Nici încoace, nici încolo...

EUGEN : De ce am spus eu c-am avut noroc ?...

VALENTIN : La ora asta, oamenii cumsecade dorm... Cine știe ce-o fi transportînd în camion.

EUGEN : Legitimează-l. Să-l filmăm. Și să-l dăm la televizor, la „reflector”. Dacă e un transport clandestin ? Dacă e camionul gol ? Cursă în gol.

VALENTIN : Tu, cumnate, chiar mă crezi tîmpit.

EUGEN : Nu-mi dă mîna. Tot ce am, îți datorez. Situație, carieră, nevastă.

MARINA (*spre culise*) : Se încurcă lucrurile ?
VOCEA : Le descurcăm noi !...

EUGEN : Toți vorbim la pluralul majestații... Demnitare, demnități, demnitari... Doi la mîină, fi faci curte soru-mi, așa că am toate șansele să fiu de două ori cumnatul tău. Îți dai seama ce poziție o să am dacă te însori cu soru-mea ? O să trîndăvesc toată ziua și tu o să-mi trimiți chenzina acasă, prin curier...

VALENTIN : Mai va... Drujba — drujbă... slujba — slujbă...

ECATERINA : Tu ne-ai și pus pirostriile... Pe mine nu măntrebi ?

EUGEN : De cînd te-ai născut n-ai altă dorință decît să te măriți.

ECATERINA : Cinismul tău mă lasă rece.

EUGEN : Cinismul nu încălzește pe nimeni.

ECATERINA : Alțceva am spus.

EUGEN : Zău ? !

MARINA : Eugen bate cîmpii, ca de obicei, la ora asta și în situația asta e și scuzabil, dar, de fapt, e foarte bine să te măriți... Singur sau singură, nu poți să aduni cîte poți s-aduni în doi. Uite, noi, în zece ani, mașină, frigider, mașină de spălat rufe...

EUGEN : Alba-lux...

MARINA : Alba-lux... da... Televizor, n-avem televiziune decît de cinci-șase ani și noi ne-am și cumpărat televizor, aparat de filmat... Numai cîți bani cheltuiești pe peliculă...

EUGEN : Și pe dezvoltat...

MARINA : Și pe dezvoltat... da... Noroc că se găsește greu... Și n-am făcut cine știe ce economii... Nici n-am furat. Din două lefuri...

VALENTIN : Bune...

EUGEN : Doar în zece ani...

MARINA : Doar în zece ani, da.

ECATERINA (*spre culise*) : Aveți nevoie de ceva ? Vă putem ajuta cu ceva ?

VOCEA : Încă două minute și-i gata...

ECATERINA : Slavă domnului ! Am început cu stîngu' concediul ăsta...

MARINA : A fost ideea ta să-l petrecem în București...

EUGEN : O idee excelentă ! Cel mai frumos concediu pentru un provincial e în Capitală. Voi două veți de-vas-ta magazinele... pînă la ultimul raft... Valentin o să vă însoțească...

MARINA : Și tu ai să mîninci filme pe pîine...

EUGEN : În douăzeci și una de zile pot să văd cel puțin șizeci și trei de filme.

VALENTIN : Cunoșc eu un oculist bun...

EUGEN : Pentru ce ?

VALENTIN : Să-ți comanzi ochelari... la capătul acestui maraton...

EUGEN : Ce să-i faci, dragul meu, pasiunile, pasiunile ne orbesc.

ECATERINA : Din metaforă în metaforă, unde o să ajungem ?

EUGEN : La starea de grație...

ECATERINA : A trecut de mult. (*S-a uitat*

(La ceas.) De două...

MARINA : E cam rece... S-a făcut frig.

VALENTIN : Să-ți aduc un coniac ?

MARINA : Dacă vrei. (Valentin iese ; încet)

De ce te porți așa cu el ? Ai să ne strici tot concediul...

EUGEN (la fel) : Știu tot. El ți-a ținut loc și de mamă și de tată, s-a sacrificat, a rămas burlac, te-a ținut în facultate, te-a pețit pentru mine, ne-a aranjat posturi bune, acum ne-a invitat să ne petrecem concediul în apartamentul lui. În apartamentul lui din București. E redactor-șef în provincie, dar și-a cumpărat apartament în Capitală. (Abia șoptit) Știu tot ! Eu spun doar adevărul și tu crezi că bag fiitile. Tu crezi că adevărul e un fitil. Aprins. Așa o fi ?

MARINA : Îl invidiezi ? !

EUGEN : Îi invidiez starea de spirit... conștiința lipsită de probleme, satisfacția permanentă...

MARINA : Ești foarte greu de suportat...

EUGEN : Zece ani au trecut. Încă de trei ori pe-aftea și vom rămâne în amintirea oamenilor o căsnicie-model...

VALENTIN (reintrînd) : Cînd veți avea și copii...

EUGEN : Poftim ?

VALENTIN : O căsnicie-model o să fiți doar cînd veți avea și copii...

ECATERINA : Cîți ?

VALENTIN : Cel puțin doi. Servește...

MARINA : Multumesc.

VALENTIN : Tu vrei ?

ECATERINA : Vreau...

VALENTIN : Servește...

ECATERINA : Multumesc...

VALENTIN : Cine conduce ?

EUGEN : Mie nu mi-e frig...

VALENTIN : Perfect. (Bea și el)

MARINA : Cît mai mesterește ăla ?

VALENTIN : Zice că termină imediat.

ȘOFERUL (intrînd) : Gata.

VALENTIN : Ați încercat-o ?

ȘOFERUL : Nu e nevoie. Încercați-o dumneavoastră.

MARINA : Vă sîntem foarte recunoscători...

ȘOFERUL : N-aveți pentru ce...

MARINA : Ei cum, fără dumneavoastră...

ȘOFERUL : Bine faci, bine găsești.

MARINA : A, da... Cît vă datorăm ?

ȘOFERUL : Nimic.

MARINA (totuși, bucușoasă) : Ei, nici așa !

ȘOFERUL : Ba chiar așa. Nimic.

EUGEN : Dragul meu, ne faci să ne simțim prost.

ȘOFERUL : Dumneavoastră mi-ați făcut un serviciu. Eu vă sînt dator.

EUGEN : Că te-am făcut să pierzi o oră în mijlocul drumului ?

ȘOFERUL : Am pierdut-o, am cîștigat-o, nu se știe. Poate primesc și eu răsplată. În rai. (Iese)

EUGEN : Cînd eu spun că viața e plină de minuni, voi nu mă credeți !

VALENTIN : Unde vezi tu vreo minune ? !

MARINA : Nu pornim odată ?

EUGEN : O clipă ! Încă o clipă ! Cum, chiar nu realizați ? Eu, un oarecare... eu, care-mi petrec atîtea ore pe zi în fața biroului și scriu reportaje timpite pe care, pe bună dreptate, eminentul meu cumnat mi le respinge...

VALENTIN : Ai ce ai cu mine...

EUGEN : Din capcana asta n-ai cum să ieși, decît dacă te scot eu.

ECATERINA : Unde e minunea ?

EUGEN : Ei bine, noi, toți patru, niște oameni obișnuți, am rămas în pană de motor, dac-ar fi fost de cauciuc aș fi reparat-o și eu, dar nu, soarta a vrut să fie pană de motor, așa cum tot soarta a vrut ca nici unul din noi să nu se priceapă să repare un motor, și acum, aproape de ora trei dimineața, la doi kilometri de intrarea în București, în mijlocul șoselei, bem coniac, adică doar voi trei beți, privim cerul, și nu se vede nici o stea, picură...

ECATERINA : Adevărat !...

EUGEN : Așadar, picură... Încă nu plouă torrențial, dar nici o grijă, mai e timp, totuși pictură, și omul care ne-a scos din încurcătură nu primește de la noi nici un ban, mai mult, se consideră el dator, pentru că, zice el, în esență, a ajutat niște necunoscuți, așa că acum e rîndul sortii să-l răsplătească. Oare ce răsplată așteaptă ? Oare ce răsplată va primi ?

MARINA : Noi am băut și tu...

ECATERINA : Ce se aude ? Parcă se aude muzică ?...

VALENTIN : De la blocurile alea...

ECATERINA : Pînă aici ? Nu e nici o fereastră luminată...

VALENTIN : Muzica se poate asculta și în întuneric...

MARINA : Nu plecăm odată ?

EUGEN : Muzica asta nu se-aude de la blocuri. Cîțiva vioriști cîntă pe șosea. Și acum se aud și chiuiturile. Cîrînd vom auzi și o orăție. După cum vedeți, minunile de abia au început. Pe șosea, vine către noi o nuntă.

MARINA : O nuntă ? Pe șosea ? !

EUGEN : Exact. O nuntă. Draga mea nevastă, tu, care crezi despre mine că sînt beat, deși nu am băut un strop, află că fiecare om naște mister, așa cum viermele naște mătase, așa cum păianjenul țese pînza... așa cum delfinul vorbește o limbă pe care noi, oamenii, încă n-am tradus-o. De noi se apropie o nuntă. Iată-i !

ECATERINA : Șoferul n-a plecat...

MARINA : Și ce-i cu asta ?

(Intră nuntașii. În față, un grup de femei bat asfaltul și chiuie. În spatele lor, vioriștii și alți nuntași bat sirba. Mirele și mireasa. Nașii, părinții și alții. Cîteva ploști circulă din mîna în mîna)

UN NUNTAȘ :

Ia-ți, mireasă, ziua bună

De la tată, de la mamă...

ALT NUNTAȘ : Ați rămas în pană ?

EUGEN : Cam așa ceva...

(Chiuiturile și dansul nu conținesc)

ALT NUNTAȘ : Beți în cinstea mirilor...

EUGEN : Eu conduc. Volanul, volanul nu-mi dă voie să beau.

ALT NUNTAȘ : În cinstea mirilor și a miresei !

EUGEN : Cu dragă inimă, dar nu risc. Bășica ne pîndeste pe toți. *(Risete)*

ALT NUNTAȘ : Beți !

VALENTIN : Cu dragă inimă... În cinstea mirilor !

(Urale, chiuituri, mai cu foc)

ECATERINA : Ce obiceiuri... Credeam că doar la noi...

EUGEN : De fapt, e foarte frumos.

UN NUNTAȘ : Voi doi, dansați mireasa... Pe rînd...

VALENTIN : Dar plouă...

NUNTAȘUL : Nu-i nimic... Voi două n-ați băut.

MARINA : Bem și noi... În cinstea mirilor !

ALT NUNTAȘ : Și a socrilor !

ECATERINA : Și a socrilor !

ALT NUNTAȘ : Și a nașilor !

VALENTIN *(a luat plosca)* : În cinstea nașilor ! Plouă...

ALT NUNTAȘ : Dansați... Vă țin cu umbrela. Așa e datina.

(Valentin dansează mireasa)

MIRELE *(se apropie de Marina)* : Dansați ?...

MARINA : Nu știu sîrba...

MIRELE : Sîrbă sau fox, tot aia...

MARINA : Foxtrot știu...

(Șoferul a apărut în marginea scenei)

EUGEN *(care a ieșit și a revenit cu un aparat de filmat)* : Am o rugăminte... Poți să aprinzi farurile la faza maximă ?...

ȘOFERUL : De ce ?

EUGEN : Vreau să-i filmez.

ȘOFERUL *(după o lungă ezitare)* : În ordine. *(Iese)*

(Eugen filmează la lumina farurilor care s-au aprins la faza maximă)

VOCI : Ne filmează ! Ne filmează !

MIRELE : Nu-i prea întuneric ?

EUGEN : Ceva tot rămîne.

(Filmează grupul de femei, mirele și mireasa, pe Valentin dansînd cu mireasa, pe Ecaterina și Marina, care dansează fiecare cu cîte un nuntaș, oameni sub umbrelă, pe unul care bea din ploscă, vioristii)

UN NUNTAȘ : Aveți film color ? Sau alb-negru ?

EUGEN : Color. Eastman.

UN NUNTAȘ : Au venit de la țară la oraș și și-au adus datinile.

ALT NUNTAȘ : Înțeleg.

ACELAȘI NUNTAȘ : Ca să nu-și deranjeze vecinii, au ieșit în șosea. Locuiesc la blocuri.

EUGEN : Înțeleg.

ACELAȘI NUNTAȘ : Acasă la ei rupeau o pereche de pîngele, toată noaptea, în băta-tură... Și nu deranjau pe nimeni. Sau două-trei nopți. Provincia cucerește Capitala.

EUGEN : Adevărat.

ACELAȘI NUNTAȘ : Cînd New-York-ul va fi plin de provinciali, fiecare o să știe ce fac toți ceilalți. Unul o să strînute în Harlem și o să se audă pe Broadway.

UN NUNTAȘ : Dumneata tot filmezi și, de dansat mireasa, n-ai dansat-o.

EUGEN : Valentin ! Filmează-mă tu... *(Dansează cu mireasa)* Sînteți fericită ?

MIREASA : Evident ! La nunta mea să nu fiu fericită ? ! Mai ales că am de gînd să fug chiar în noaptea asta...

EUGEN : Eee...

MIREASA : Iubitul !

MIRELE : Aici !

MIREASA : Dumnealui nu crede c-am de gînd să fug...

MIRELE : Păi, cine te crede ? *(Și ride)*

MIREASA : Și eu îți spun că fug chiar în noaptea asta. Cu banii de dar !

MIRELE : Parcă banii de dar sînt la tine !

MIREASA : Nu sînt nici la tine ! Doar noi doi știm unde i-am pus.

MIRELE : Glumeață mai ești !

MIREASA : Nu crezi, n-ai decît. Ei mă cred ! Voi mă credeți, nu-i așa ?

UN NUNTAȘ : Ce să credem ? C-ai să fugi ?

O NUNTAȘĂ : O ții cu gluma asta de azi de la amiază...

MIREASA : De ieri de la amiază, e trecut de miezul nopții...

ALTĂ NUNTAȘĂ : Ce-i prea mult, strică !

MIREASA : Asta zic și eu. Ce-i prea mult, strică. Așa că fug chiar în noaptea nunții. Și cu banii de dar. Ce, dacă fug cu banii, mă dați în judecată ?

UN NUNTAȘ : Păi ce, nu-s ai tăi ? Daru-i dar !

O NUNTAȘĂ : E dar pentru amîndoi, nu-s doar ai ei, banii ăștia !

MIREASA : Iubitul ! Dacă fug cu banii de dar, cu toți, tu mă dai în judecată ? Vrei să-ți las jumătate ?

MIRELE : Vedem noi...

MIREASA : Vedeți ce drăguți sînt toți ? Ei nu mă dau în judecată, el nu mă crede în stare...

MIRELE : Îmi dați voie să-mi dansez și eu nevasta ?

EUGEN : Sigur că da ! E dreptul dumneavoastră. Eu dansez cu soacra mică... *(Poruncitor, vioristilor)* Un vals !

MIRABELA : De unde ați știut că eu sînt ?...

EUGEN : Soacra mare e mai făloasă... Și n-ar zîmbi...

MIRABELA : Ii vine noră în casă... Așa e ea, cu buzele strînse, lipite...

EUGEN : V-a plăcut să dansați...
 MIRABELA : În tinerete...
 EUGEN : Nici dumneavoastră nu sînteți prea veselă... Iateleg, vă pleacă fata...
 MIRABELA : Dumneavoastră ați apărut acum, aici, în mijlocul șoselei, din noapte, și n-o să ne mai vedem niciodată în viață... Așa că pot să vă spun... Din căsnicia asta nu s-alege nimic...
 EUGEN : Presimțiri...
 MIRABELA : Nu... Dar fata mea nu-și iubeste bărbatul... Așa că o să se aleagă praful... Altcuiva nu i-aș fi spus. Și m-aș fi sufocat de atîta ne-spuns...
 EUGEN : Cum vă numiți ?
 MIRABELA : Mirabela... Mirabela Lepădatu...

(Camionul, în culise, a plecat accelerînd din primul moment)

EUGEN : Bine că nu plouă prea tare...
 MIRABELA : E bine, da... E ciudat cum dansăm așa, la sfîrșit de noapte, pe asfalt, în ploaie...
 EUGEN : Mai aveți copii ?
 MIRABELA : Nu...
 EUGEN : Eu cred c-o să fie bine...
 MIRABELA : Spuneți așa... Ca să mă încurajați...
 EUGEN : Ați făcut nuntă cu dar ?
 MIRABELA : Cu dar...
 EUGEN : S-a strîns ceva...
 MIRABELA : Vreo sută de mii...
 EUGEN : Bănet, nu glumă.
 MIRABELA : Să-și facă cele de trebuință...
 Da' să n-o credeți. De fugit, fuge ea, dar nu chiar în noaptea asta. Peste un an, doi, peste o viață...
 EUGEN : De unde sînteți ?
 MIRABELA : De aici...
 EUGEN : Și mirele ?
 MIRABELA : De prin alte părți. S-au mutat aici de vreo zece ani...
 EUGEN : Înțeleg !
 O VOCE : Mireasă !
 ALTA VOCE : Unde-i mireasa ? !

(Strigăte, interjecții, înjurături)

ECATERINA *(s-a apropiat de Eugen)* : Șoferul n-a plecat singur...
 SOCRUL MARE : S-o fi ascuns după arborii ăia... O fi trecut-o și pe ea...
 UN NUNTAȘ : De emoție...

(Risete)

EUGEN : Căutați degeaba !...
 SOCRUL MARE : Ce spui ?
 EUGEN : A plecat !...
 VALENTIN : Ce te bagi tu ?

(Rumoare, exclamații, risete, viorile au tăcut)

MIRELE : De unde știi dumneata ? !
 EUGEN : Era acolo un camion... Soru-mea îmi spune că șoferul n-a plecat singur...

(Mulțimea s-a strîns în jurul lor : „li cunoști ?”, „Unde au plecat ?”, „Erau înțeleși ?”) Anii rămas în pană... A oprit și ne-a dat ajutor... N-a primit nici un ban. Spunea că așteaptă altă răsplată, în noaptea asta...

SOCRUL MARE *(după ce l-a privit iscoditor)* : Omul ăsta spune adevărul...

ECATERINA : Să plecăm...

MIRELE : După ei !

SOCRUL MARE : Cu ce ?

MIRELE : Avem o mașină aici !

SOCRUL MARE : Nu-i mai ajungem. Au intrat în oraș...

EUGEN : Dă-mi o carte de vizită...

VALENTIN : A mea ?

EUGEN : A ta, că eu n-am...

(Valentin i-o dă, Eugen i-o dă Mirabelei. În mulțime au apărut cîțiva oameni cu pari în mînă)

MARINA : Să plecăm...

EUGEN : Da... e timpul...

MIRELE *(Mirabelei)* : Unde-s banii, mamă-soacră ?

MIRABELA : Fata știe de ei...

SOCRUL MARE : Au fugit cu o sută de mii ? ! Unde-i mireasa, cuscere ? !

SOCRUL MIC : Nu știu...

(Și e doborît cu un pumn : strigăte, larmă, bătaie în toată legea)

O VOCE : Hai cu nunta la spital !

*(Eugen, Marina, Ecaterina și Valentin au ieșit. Farurile mașinii luminează cîteva clipe bătaia. Un strigăt îngrozitor, neomenesc. Se aude motorul. Brusc, întineric. Plouă torențial. Cineva, în întineric, începe să cînte :
 la-ți, mireasă, ziua bună
 De la tată, de la mamă...)*

2

In apartamentul lui Valentin. In așteptarea lui Eugen și a lui Valentin. Marina și Ecaterina se pregătesc să iasă în oraș.

MARINA : În fiecare an, noi ne-am luat concediul la sfîrșitul verii, cum bine știi. Lui nu-i place marea decît în septembrie, cînd e lume mai puțină... El spune că la începutul toamnei, la mare, vacanța e pentru îndrăgostiți sau pentru sinucigași, sau pentru îndrăgostiții care au gustul sinuciderii în singe... cînd e lume puțină și încep să cadă frunzele și lumina soarelui parcă e trecută prin miere...

ECATERINA : Fru-mos...

MARINA : În anul ăsta, ca un făcut, a insistat să ni-l luăm acum... Ai mai venit și tu cu ideea să ni-l petrecem aici...

ECATERINA : Îți pare rău ?

MARINA : Nu-mi pare rău... Mă gîndesc la tine... E mai bine să-ți cunoști bărbatul... sau viitorul bărbat... chiar în casa lui... Tu ai văzut ce gospodar e ?

ECATERINA : Am văzut.

MARINA : Eu nici acum nu-mi revin. Merită toată admirația mea. Oricum, ca burlac, să-și țină apartamentul așa cum și-l ține... c lună, tu.

ECATERINA : Văd.

MARINA : Și nu e o garsonieră, acolo. Sînt patru camere și dependințe. Eu nici pînă acum nu mi-am luat aprinzător electric. Nici n-aș ști să umblu cu el.

ECATERINA : Nu-i mare lucru...

MARINA : Și mixerul ăsta, pe care l-a adus din... de unde l-a adus, dragă ? Nu mai știu... e o minune. Toacă, taie, curăță cartofi, macină nucile, bate suflul, face maioneza și coacă pentru cozonac și cîte și mai cîte... Oricum, ușurează munca... M-am machiat bine ?

ECATERINA : Splendid...

MARINA : Și ceainicul cu sonerie... Și oala-minune... Nu ești prea bine dispusă, în seara asta...

ECATERINA : Parcă mă amenință o migrenă...

MARINA : Tu trebuie să te măriți...

ECATERINA : Trebuie ? Doar nu-ți închipui că mai sînt fecioară ?

MARINA : Nu, asta nu-mi închipui, ar fi rușine, la vîrsta ta. Doar trăim în secolul douăzeci. Dar bărbatul nu e numai pentru asta...

ECATERINA : Nu ? !

MARINA : L-ai văzut cum pregătește salata de vinete ? Cu toaletele n-o duc eu prea bine... Și nici bijou-uri nu prea am, cine știe ce... Dar ce să-i faci, toate, pe rînd... Să-ți dau un calmant ? Un sedativ...

ECATERINA : Poate-mi trece așa... poate nu vine...

MARINA : Tu nu te bucuri că ieșim în oraș ?

ECATERINA : Ba da...

MARINA : Parcă ați fi frate și soră...

ECATERINA : Chiar sîntem...

MARINA : Cînd v-apucă pe voi *spleen-ul*...

ECATERINA : Sună cineva.

MARINA : Deschid eu... (*Deschide*)

MIRABELA (*în prag*) : Bună seara...

MARINA : Bună seara...

MIRABELA (*după o ezitare*) : Cred c-am nimerit bine...

MARINA : Pe cine căutați ? (*Mirabela îi întinde cartea de vizită a lui Valentin*) Pe fratele meu ? Încă n-a venit...

MIRABELA : Nu... Cred că-l caut pe soțul dumneavoastră...

MARINA : Nici el n-a venit. Dar în ce cheștiune ?

MIRABELA (*după o tăcere*) : Vă rog să nu vă supărați, dar dorește să vorbească cu dînsul.

MARINA : Încă n-a venit.

MIRABELA : Am înțeles. O să revin. (*Pleacă*)

MARINA (*după ce a închis ușa*) : Ce idee, să-i dea cartea de vizită a lui Valentin... A ! Știi cine era ?

ECATERINA : N-ai băgat de seamă că era în doliu ?

MARINA : În doliu ? Adevărat... Uite, nu mi-am dat seama...

ECATERINA : Ar fi trebuit să o întrebăm... de ce e în doliu ?

MARINA : Te pomenești... că în bătaia aia...

ECATERINA : Marina...

MARINA : Da... Tu ești gata ?

ECATERINA : Marina, de ce l-ai pus pe Valentin să-l spioneze pe Eugen ?

MARINA : Să-l spioneze ? În sfîrșit, am aflat motivul migrenei tale... Nu-l spionează, dragă... se interesează de el... Recunoaște și tu că-și petrece tot timpul într-un mod foarte ciudat... Chiar trei filme pe zi ?

ECATERINA : La cele două cinematografe ale noastre, cite filme poate să vadă într-un an ? Și ce filme ?

MARINA : Ei, dragă, ce crezi, că nouă ni se trimit doar filme proaste ? Nu trăim chiar la țară...

ECATERINA : Ești geloasă ?

MARINA : Nu, dragă, nu e el omul să aibă aventuri extraconjugale...

ECATERINA : Există și aventuri conjugale ?

MARINA : Nu sînt geloasă, crede-mă. Sînt doar puțin îngrijorată. Dacă, doamne, fereste, e bolnav ? Și se ascunde de mine... Poate că merge la un tratament... Și cine știe cu ce-l droghează ăia... Că, uite, eu una nu cred nici în ruptul capului... că el vede trei filme pe zi. Și, spune tu, ăsta e un mod de a-ți petrece concediul ? Tu ai lansat ideea să-l facem aici...

ECATERINA : El m-a rugat...

MARINA : Eugen ? Ei, vezi ? Și mai spui că n-am motive să fiu îngrijorată ! În loc de septembrie, la sfîrșitul lui iunie, și în loc de mare sau munte, aici, aici... Că am văzut tot ce era de văzut... Ciudat, foarte ciudat... Spune, tu ai gînduri serioase ?

ECATERINA : Cu ce ?

MARINA : Cu Valentin...

ECATERINA : Nu e prea bătrîn ?

MARINA : Ei, și tu... Mai bine așa decît invers.

ECATERINA : Am auzit că bărbații, pe la cincizeci de ani, înnebunesc...

MARINA : Adică ?

ECATERINA : Le fug ochii doar după puștoace...

MARINA : Valentin ? Nu-l cunoști.

ECATERINA : Nu, nu-l cunosc.

MARINA : Și ce, are cincizeci de ani ? ! Valentin e... cum să-ți spun... e foarte serios. Tu nu te uiți în jur ? Și nu-i intră în casă nici o femeie.

ECATERINA : Țsta nu-i semn bun pentru el.
 MARINA : Tu... ești cam prea rece...
 ECATERINA : Fri-gi-dă...
 MARINA : Ei, ce să-i faci... Poate fi și o căsătorie din interes... Am cunoscut cazuri și nu le-a mers rău deloc...
 ECATERINA : Doar nu te așteptai să mă și îndrăgostesc de el...
 MARINA (după o tăcere) : Un singur lucru n-aș vrea. N-aș vrea să-l faci să sufere.
 ECATERINA : Dacă-l iau, n-o să sufere.
 MARINA : Atunci e bine.
 ECATERINA : Norocul lui e că mi-e milă de el.
 MARINA (chicotind) : De toți bărbații trebuie să ne fie milă, draga mea. Adică, fiecăreia de câte unul.
 ECATERINA : A fost o precizare, sau un avertisment ?
 MARINA : Ia-o cum vrei. Arăt bine ?
 ECATERINA : Splendid...
 MARINA : Mercii... și tu arăți foarte bine...
 Veți fi o pereche cum scrie la carte.

(Intră Valentin)

VALENTIN : Sărut mîinile...
 MARINA : Vorbeam de lup...
 VALENTIN : Mă birfeai ?
 MARINA : Oa-re-cum...
 VALENTIN : Da ?... Ce-ai mai cumpărat ?
 MARINA : Închipuie-ți că nimic.
 VALENTIN : Chiar nimic, nimic ?
 MARINA : Nimic.
 VALENTIN : Jos, în fața blocului, stătea o femeie... în doliu... Mi s-a părut o figură cunoscută...
 MARINA : Din noaptea aia... cînd am rămas în pană...
 VALENTIN : A, da...
 MARINA : L-a căutat pe Eugen...
 VALENTIN : Pe el ? Exact, că i-a dat cartea mea de vizită... Te pomenești că o aduce aici...
 ECATERINA : E în stare...
 VALENTIN : Ce-o fi vrînd cu el ? Dar parcă atunci nu era în doliu ? El n-a venit ?
 ECATERINA : Nu.
 VALENTIN : Surioară, față de Cati n-avem secrete...
 MARINA : Bineînțeles.
 ECATERINA : Nu-mi place să-mi spui Cati. Mă cheamă Ecaterina.
 VALENTIN : Ei, e prea lung... Și trăim în secolul vitezei...
 ECATERINA : Secolul diminutivelor.
 VALENTIN : Chiar te supără ?
 ECATERINA : Mai bine, spune-mi... Gingir-lai...
 VALENTIN : Cum ? !
 ECATERINA : Gin-gir-lai...
 VALENTIN : Gin-gir-lai... Amuzant...
 ECATERINA : Găsești ? Am avut o pisicuță. Așa o chema.
 VALENTIN : Dacă-mi dai voie să-ți spun Gingirlai... asta seamănă cu o promisiune...

ECATERINA : Ia-o cum vrei...
 VALENTIN : Strașnic !...
 ECATERINA : Ce găsești așa de strașnic ?
 VALENTIN : E-e-e...
 ECATERINA : E-e-e... Parcă spuneai că vrei să ne destăinuim un secret...
 MARINA : Dacă nu-l lași să scoată o vorbă...
 VALENTIN : Surioară, bărbatu-tău... vede trei filme pe zi.
 MARINA : Serios ?
 VALENTIN : Foarte serios. Trei filme pe zi. Altceva nimic.
 ECATERINA : Singur ?
 VALENTIN : Singur ! Da' știu că ne cleve-țiți...
 ECATERINA : Altceva, ce să facem ?
 MARINA : Mi-ai luat o piatră de pe inimă. Și eu, care-l credeam bolnav...
 VALENTIN : Bolnav e. (Arată spre cap)
 Aici. Stai, că grozăvia de-abia acum începe.
 MARINA : Să m-așez, să nu cad.
 VALENTIN : N-o lua așa ușor. Știi unde vede filmele ?
 MARINA : La cinematograf.
 VALENTIN : Nu. La Institutul de artă teatrală și cinematografică.
 MARINA : Și ce-i cu asta ? Or fi filme mai bune, rare.
 VALENTIN : Nu de asta. Sint filme de repertoriu.
 MARINA : Poți fi mai clar ?
 VALENTIN : Filme de repertoriu pentru examen.
 MARINA : Examen ? Ce examen ?
 VALENTIN : Eugen s-a înscris la examenul de admitere. La operatorie. L-a și dat !
 MARINA : Ei nu, că-i nebun ! (Ecaterinei, care a izbucnit în ris) Ce găsești de ris, tu, ce găsești de ris ? !
 ECATERINA : Păi, ce-i, de plîns ? Măcar, l-a luat ?
 VALENTIN : Încă nu s-au afișat rezultatele.
 MARINA : Cum să-l ia, dragă, cum să-l ia ?
 Mai are el figură de student ?

(Și tac toți trei. Tăcerea e întreruptă de sonerie. Valentin deschide. Intră Eugen, urmînd-o pe Mirabela)

EUGEN : Bună...
 VALENTIN : N-ai cheie ?
 EUGEN : Am uitat-o în hainele celelalte.
 MIRABELA : Vă rog să mă iertați...
 EUGEN : Marina, de ce n-ai poftit-o pe doamna să mă aștepte în casă ?
 MARINA : Nu știam cînd vii...
 EUGEN : Am ceva de discutat cu dînsa...
 VALENTIN : Fetelor, veniți voi la mine... Am chef de băut...
 MARINA : Și eu.
 ECATERINA : Și eu.

(Ies toți trei. În scenă au rămas Eugen și Mirabela)

EUGEN : Vă cer scuze... Luați loc.
 MIRABELA : Eu vă rog să mă scuzați...

EUGEN : Nu mă deranjați deloc. Luați loc.

MIRABELA : Doamnele erau îmbrăcate pentru oraș...

EUGEN : Nu avem oră fixă...

MIRABELA : M-ați recunoscut imediat...

EUGEN : Doar am și dansat împreună...

MIRABELA : Cu toate că sînt în doliiu...

EUGEN : Vă rog să mă scuzați...

MIRABELA : De ce ? M-am simțit bine, atunci... Deși aveam presimțiri, care, din păcate, s-au adevărit.

EUGEN : Mi-a părut rău c-am plecat, atunci... așa de repede...

MIRABELA : Ce-ați fi putut îndrepta ? Dacă n-ați fi rămas în pană, nici nu ne-am fi întîlnit...

EUGEN : S-a întîmplat ceva cu fiica dumneavoastră ?

MIRABELA : Nu știu... Pe ea n-am mai văzut-o de atunci. *(După o ezitare)* Soțul meu a fost ucis.

EUGEN *(tace îndelung, apoi)* : Și criminalii ?

MIRABELA : Criminalii, sau presupușii criminali, au fost arestați... Bietul cuscru... și bietul ginere...

EUGEN : Presupușii ?

MIRABELA : Nu se va ști niciodată a cui lovitură l-a ucis... Intr-o încăierare ca aia, nu se poate ști. *(Privindu-l)* Sau credeți că se poate ști ? *(Eugen tace)* V-am întrebat ceva...

EUGEN : Dacă ei între ei nu declară...

MIRABELA : Poate, nici ei nu știu... Dar, chiar dacă ar ști... chiar dacă s-ar afla... Nu ei sînt vinovați. Adevărații vinovați sînt fiică-mea și amantul ei. Au luat banii de dar...

EUGEN : Nu erau ai ei ?

MIRABELA : Erău și ai ei, dacă ar fi rămas la casa ei. Dar toată nunta a fost o înșelăciune. De la banii ăștia și de la fuga lor s-a tras moartea bărbatului meu. Ei doi mi-au ucis soțul. Ea și-a ucis tatăl. Indirect, dacă vreți, dar vina cea mare e a lor.

EUGEN : Cu ce vă pot fi de folos ?

MIRABELA : Cînd v-am spus că soțul meu a fost ucis, nici n-ați tresărit. Ați tăcut, ca și cum ați fi știut. *(Eugen tace)* Dumneavoastră... ne-ați filmat atunci...

EUGEN *(tresare)* : Și ?

MIRABELA : Ați filmat încăierarea. Poate, s-ar putea afla cine a dat lovitura mortală... Și ceilalți să se aleagă cu o pedeapsă mai ușoară...

EUGEN : Era întinerice...

MIRABELA : Nu cumva, din întîmplare, l-ați filmat și pe amantul fiicei mele ?

EUGEN : Doamnă, fiica dumneavoastră s-a prezentat la ofițerul stării civile... E greu de crezut că era înțeleasă cu altcineva... Sau dumneavoastră ați silit-o să se mărite ?

MIRABELA : Am silit-o ? ! Noi ? Ea ni l-a adus în casă pe viitorul ei soț. Ne-am și mirat că s-a hotărît de pe o zi pe alta să se mărite cu un om pe care de-abia

il cunoșcuse. Mai ales că... această căsătorie era o mezelianță...

EUGEN : O mezelianță ?

MIRABELA : Evident... Fiica mea a urmat un liceu... Pe cînd mirele...

EUGEN : Și a fugit cu un șofer ! Nu e tot o mezelianță ?

MIRABELA : Poate că nu e șofer. Cum vă imaginați că noi, că fiică-mea ar fi acceptat obiceiul acesta barbar... nuntă cu dar, dacă n-ar fi fost silită de cine știe ce împrejurări... Miliția fi caută, dar nu are decît semnalmentele ei. Așa că e mai greu să-i găsească.

EUGEN : Vreți să-i băgați la pușcărie ? !

MIRABELA : Ea a fost silită. Silită, drogată, nu știu. Nu vreți să vă amestecați...

EUGEN : Nu știu, nu cunosc Codul penal, dar presupun că dacă toți invitații au dat cîte o sumă... fuga lor poate fi interpretată drept înșelăciune, înșelăciune premeditată, doamnă... Dacă, într-adevăr, bănuielile dumneavoastră se confirmă... Mirele poate s-o dea în judecată...

MIRABELA : A și dat-o. Își cere partea lui, jumătate din bani, să-i dea înapoi invitațiilor. El e inculpat pentru bătaie, pentru crimă, poate, și o dă și pe ea în judecată, să-și capete banii înapoi. Dacă nu-i capătă, va trebui să-i dau eu... Să-vînd tot ce am și tot nu scot banii ăștia. Dacă ea și amantul ei nu vor ispăși pentru adevărata lor vină, al cărei nume mi-e și groază să-l rostesc, și nu vor ispăși, atunci... În definitiv, doresc un singur lucru. Să o privească o dată în ochi. Mai aveți filmul ?

EUGEN : De atunci am mai filmat o mulțime de lucruri, sute de metri de peliculă...

MIRABELA : Mai aveți filmul ?

EUGEN : Doamnă, un metru de peliculă are nouăzeci și șase de fotografii... Poate că s-a și volat...

MIRABELA : Mai aveți filmul ?

EUGEN : Doamnă, îi găsește Miliția... *(Mirabela îl privește lung)* Dacă e pe urmele lor... *(Mirabela continuă să-l privească, într-un tirziu)* Bine, doamnă. Voi cerceta fotografia cu fotografia. Cu lupa.

MIRABELA *(se ridică)* : Vă mulțumesc.

EUGEN : Îmi trebuie... cîteva zile... mai am și alte treburi...

MIRABELA : Cîteva zile... Vă caut eu. Am încredere.

EUGEN : Da, bine...

MIRABELA *(în pragul usii)* : Lipsa de cultură, domnule.

EUGEN : Poftim ? !

MIRABELA : Lipsa de cultură explică totul. Și fuga lor. Și crima. Dacă oamenii ar fi culti, n-ar îngădui ca obiceiuri atît de frumoase să se transforme într-o oroare. Și nici înșelăciune n-ar fi...

EUGEN : Doamnă, oameni răi sînt în toate mediile.

MIRABELA : Eu sînt o autodidactă. Mi-a plăcut mult să citesc. Dar pentru fiica

mea am visat altevea... Citeva zile... Bine. Binele nu vine niciodată la timp. Totdeauna vine prea târziu. Doar răul vine la timp... (Iese)

EUGEN (a închis ușa, se așază, obosit; se aude o ciocănitură în ușă): Intră!

(Intră Ciontea)

CIONTEA: De ce n-ai întrebat cine e?

EUGEN: Nu eram curios. Soneria nu funcționează?

CIONTEA: Ușa de la vestibul era deschisă. Puteam fi un hoț...

EUGEN: Posibil...

CIONTEA: Sau un nebun...

EUGEN: De când aștept să înlînesc un nebun. Dar un nebun autentic. Nu un impostor.

CIONTEA: Ești exact așa cum mi-am închipuit. Ciontea. De la Televiziune. Redactor-scf. Mai exact, șeful grupului de reporteri. Să ne tutuim. Să știi că la Televiziune sînt mulți șefi. Așa e la început. Tineretea Televiziunii...

EUGEN: Să ne tutuim.

CIONTEA: Am fost în sală cînd ai dat examen.

EUGEN: Te-am observat. Și te-am recunoscut de cum ai intrat.

CIONTEA: Ai de ce să fii surprins.

EUGEN: Nu sînt. Mi-ai și spus că la Televiziune sînt mulți șefi.

CIONTEA: Bravezi, dar îmi plăci. Adresa ți-am aflat-o de la facultate.

EUGEN: Mi-am închipuit...

CIONTEA: Cred că n-ai avut de gînd să iei examenul.

EUGEN: Ba chiar am avut de gînd să-l iau.

CIONTEA: Serios? Păi, atunci, trebuia să răspunzi la întrebări, nu să le propui să-ți vadă filmul.

EUGEN: Aveam un film, gata făcut, făcut de mine, am 35 de ani, nu era mai normal să-mi vadă filmul?

CIONTEA: Ți l-au văzut și te-au trîntit. Dar nu sînt ei de vină.

EUGEN: Filmul e prost? E neinteresant? E neconcludent?

CIONTEA: Tu nu ești operator. N-ai stofă. (Eugen tace) În schimb, ești, ai putea fi un mare reporter. Un reporter cu aparatul de filmat, asta da. Substituiți de astea sînt normale. Vocația ta e să fii reporter, dar nu la gazeta aia, și ai confundat vocația cu instrumentul ei tehnic.

EUGEN: De unde ți-ai dat seama că aș putea fi un reporter?

CIONTEA: Cred că nimic nu trece pe lingă tine fără să fie primit. Nimic nu trece fără să te rănească... Îți cumpăr filmul. Bineînțeles, cu banii Televiziunii, nu ai mei. Și te angajezi. Reporter. Nu chiar acum. Deocamdată, colaborator. S-a făcut?

EUGEN (după o pauză): Filmul nu e gata.

CIONTEA: Am bănuț că nu e gata. Mai urmează un episod...

EUGEN: Așa cred.

CIONTEA: Știi cine e criminalul?

EUGEN: Știu.

CIONTEA: Nu e șoferul.

EUGEN: Cum să fie el? El a fugit înainte să înceapă bătaia.

CIONTEA: Și fugarii... știi unde sînt?

EUGEN: Încă nu.

CIONTEA (se ridică): Bine. Cînd e gata, te aștept. Și postul te așteaptă. Îți las cartea de vizită. Telefonază-mi. Ce studii ai?

EUGEN: O facultate.

CIONTEA: Perfect. În postul ăsta e de ajuns liceul. Și ceva geniu. Comentariul îl scriem împreună. Și îl semnăm amîndoi. Regia o semnezi tu. De ce mă privești așa?

EUGEN: Mi te închipuiam altfel...

CIONTEA: Cum asta? Doar de-abia ne-am cunoscut.

EUGEN: Știi, în provincie...

CIONTEA: Înțeleg. Mitul ti-vi. Să știi că teleaștii nu sînt teleaștri.

EUGEN: Am să țin minte.

CIONTEA: Știi, eu sînt aproape de pensie...

EUGEN: Și ce-i cu asta?

CIONTEA: Nimic. Ți-am spus așa... (Îl privește, iese)

(Pauză)

EUGEN: Marina! Valentin!...

(Valentin, Marina, Ecaterina reintră)

MARINA: Ce-a vrut cu tine?

EUGEN: Nimic important... Fleacuri... Mergem?

MARINA: Fleacuri? Uite-te la tine, cum arăți!

EUGEN: Cum arăt, dragă?

MARINA: Ești alb ca varul! Femeia asta ți-a spus ceva îngrozitor!

EUGEN (se ridică, se uită în oglindă): Mda... Ce idee, s-o cheme Mirabela... Mirabela Lepădatu... Are cincizeci de ani, arată de șazece și o cheamă Mirabela Lepădatu...

MARINA: Ce-a vrut de la tine?

EUGEN: Dragă, tu scoți omului vorbele cu cleștele... Ca la inchiziție!

MARINA: De cînd ai tu secrete față de mine?

EUGEN: Dragă, soțul ei a fost ucis în încăierarea aia...

MARINA: Doamne!

ECATERINA: Îngrozitor!

VALENTIN: Și ce legătură ai tu cu...?

EUGEN: M-a întrebat dac-am filmat încăierarea. Și dacă l-am filmat pe șofer... ăla care a fugit cu fiică-sa.

MARINA: Și ce i-ai spus?

EUGEN: Că nu.

MARINA: Nu cred că i-ai spus asta. Cred, dimpotrivă, că i-ai promis. Dar ce nevoie are?

EUGEN : Mișcarea e caută. Și n-are decât semnamentele fetei.

MARINA : Tu să nu te amesteci.

EUGEN : Bineînțeles, dragă.

MARINA : Am să dau foc la filmul ăla !

EUGEN : Asta, nu !

MARINA : Deci, ai de gând să te amesteci... Dacă îi bagă la pușcărie ?

EUGEN : De ce să-i bage, dragă, la pușcărie ?

MARINA : Au fugit cu banii de dar...

EUGEN : Păi, nu erau ai ei ?

MARINA : Ai ei, dar nu ai lor ! Unde e filmul ?

EUGEN : La dezvoltat.

MARINA : Alți bani, altă distracție ! Dă-mi bonul, să-l ridic eu.

EUGEN : Ce vrei, dragă ?

MARINA : Dacă l-ai filmat pe criminal și dacă pun mîna pe el și-l bagă la pușcărie, după ce iese, nu crezi că o să te caute ?

EUGEN : Și o să vină el cu o cheie franceză... El, nu șoferul !

MARINA : Termină !

EUGEN : Am terminat.

MARINA : Și celălalt, șoferul, n-o să facă la fel, dacă-l prind cu ajutorul tău ? Ai să ai doi pe urmele tale !

EUGEN (după o tăcere) : Un lucru nu înțeleg... De ce nu s-au căsătorit în toată regula ? Ce nevoie au avut de înscenarea asta ? Să se mărite cu altul, să ia banii și să fugă cu șoferul ? De ce nu s-a măritat de la bun început cu el ?

MARINA : Tu ești obsedat !

ECATERINA : Poate că șoferul e înșurat...

EUGEN : Nu m-am gândit... Ea o fi știind ?...

MARINA : Uf ! Nenorocii ăștia mi-au stricat toată seara. Dă-mi bonul.

EUGEN : Dragă, doar ți-am spus că nu i-am promis nimic. Doar nu sînt un aventurier !

MARINA : Nu ești un aventurier ? ! Nu ești un aventurier ? ! Dar cu examenul ce e ?

EUGEN : Ce... ce examen ?

MARINA : Ia nu mai fă pe prostul ! Nu te-ai înscris la admitere la operatorie ? N-ai dat examenele ?

EUGEN : M-ați spionat ? !

VALENTIN : Dragă...

EUGEN : Tu m-ai spi-o-nat ? !

VALENTIN : Ce spionaj, dragă, ce spionaj ? Un prieten, o cunoștință, întâmplător, a aflat... și mi-a telefonat...

EUGEN : Și m-ai turnat !

VALENTIN : Cum să nu-i spun, dragă ? Am rămas și eu buș-be !

EUGEN : Buș-be ! ?

MARINA : Te-ai înscris sau nu ? Ai dat examenele sau nu ?

EUGEN : Ei, dragă, puțină variație nu strică. Îmi încerc și eu puterile... Ca la Moși ! Veniți la încercarea puterilor !

MARINA : Chiar, ca la Moși ! Frumos ți-ar sta, la treizeci și cinci de ani, printre tîncii ăia...

EUGEN : Nu-i așa ? (Și e foarte trist)

MARINA : Valentin, dă-mi un coniac...

VALENTIN : Servește...

MARINA : Mulțumesc... (Bea)

(Valentin bea și el, Eugen îi întinde, mecanic, și el un pahar, Valentin i-l umple, Eugen îl dă pe gît dintr-o înghițitură)

VALENTIN : Dragii mei, hai să plecăm... Mai discutăm la un pahar...

MARINA : Nu ! O lămurim aici, acum.

VALENTIN : Dar te-am rugat...

MARINA : Ei nu, că înnebunesc. Nu te amesteca. Te rog...

VALENTIN : Bine, bine...

MARINA : Dacă reușești, ce faci ?

EUGEN : Ți-am spus... mi-am încercat și eu puterile...

MARINA : Uite unde poate duce un hobby ! Ce, poți să ieși un loc și să te retragi ? Iei locul altuia, locul unui tînr, și tu te retragi ?

EUGEN : Dacă mă retrag...

MARINA : Dacă ? !

EUGEN : ...vine la rînd altul, în ordinea mediilor.

MARINA : Hai, că te faci de ris !

EUGEN : Crezi ? Poate că reușesc. Și urmez cursurile.

MARINA : La zi ?

EUGEN : La zi.

MARINA : Aici ?

EUGEN : Aici.

MARINA : Și cu serviciul ce faci ? Și cu mine ce faci ? Ce glumă e asta ?

EUGEN : Îmi dau demisia.

MARINA : Și din ce ai să trăiești ?

EUGEN : Din bursă. Salariul tău și bursa ne ajung.

MARINA : Să te țin eu ? Să te țin eu în facultate ? ! Dă-mi un coniac...

VALENTIN : Servește...

MARINA : Mulțumesc... (Bea)

VALENTIN : Tu vorbești serios ?

EUGEN : Nu sînt minor !

VALENTIN : Unde ai să stai ?

EUGEN : La cămin... Sau ne mutăm aici...

VALENTIN : A, asta e, vrei să vii în București... De ce nu spui așa ? Hai să le discutăm pe îndelete...

EUGEN : Nu vreau să vin la București !

Vreau să fiu operator. Vreau să fac filme, filme adevărate.

VALENTIN : Da' tu n-ai o facultate ? O facultate e-mi-nen-tă...

EUGEN : Ce ?

VALENTIN : Cu ce e mai bună operatoria decât... ?

MARINA : De ce nu ți-ai ales meseria asta acum cincisprezece ani ?

EUGEN : Nici nu-mi trecea prin cap...

MARINA : Ai o facultate, ai o meserie, ai o situație, te rog să nu te faci de ris.

Te rog...

EUGEN : Marină... nu mă mai întorc.

MARINA : Unde ?

EUGEN : La slujbă.

VALENTIN (care a bătut cam mult): Hai, mă, că tu umbli cu capul în nori... De mult te bănuiesc eu că umbli după himere... Și operatoria asta ce e? Tot o himeră...

EUGEN: Taci!

VALENTIN: Mie-mi spui să tac! În casa mea, tu îmi poruncești să tac?

EUGEN: Valentin, vrei să rămîn în redacție?

VALENTIN: Ce mai întrebi?

EUGEN: Eu să rămîn și tu să te muți aici. Nu ăsta ți-e planul? După ce-o iei pe soru-mea.

VALENTIN: Hai, mă, că vă trag și pe voi după mine... Da' pînă-atunci...

EUGEN: Deci, vrei să rămîn.

VALENTIN: Vreau.

EUGEN: Atunci, îmi publici reportajul ăsta. Și cîteva fotografii. Dar îl publici așa cum îl scriu eu. Fără să schimbi un rînd.

VALENTIN: Reportajul ăsta... Păi, să-l vedem... să-l citim... (Brusc) Reportajul ăsta cu crima? Un reportaj despre o crimă?! În gazeta mea?!

EUGEN: Nu se mai petrec crime?

VALENTIN: S-or fi petrecînd, dar...

EUGEN: Nu sînt tipice!

VALENTIN: Păi, nu sînt. Ce, sînt?!

EUGEN: Deci, nu-l publici.

VALENTIN: Așa, fără să-l fi citit? Nici nu l-ai scris. Tu cauți pretexte?

EUGEN: Pretexte?! Știi ce facem noi, la gazeta aia a noastră? Vindem ieftin apă sărată, la marginea mării! Și dacă nu reușesc, tot îmi dau demisia!

VALENTIN: În definitiv, ce schimbi? Ești reporter, vrei să fii operator. Tot aia.

EUGEN: Ce greșală! Ai filmat un om, un fapt, un eveniment, o împrejurare... L-ai scos la iveală, l-ai scos la lumină, din obscuritate. Nu adevăruri spuse pe jumătate, pe sfert... Sau adevărul e nimic, doar aparențele contează?

VALENTIN: Tot adevărul?! Cîți ani ai. Udragă? Dar tu ai trecut degeaba prin viață. Ești copil? Sau mistic? Auzi, să spui tot adevărul?!

EUGEN: Măcar să rămînă imprimat. Pe peliculă.

VALENTIN: Ai văzut vreodată cum arde pelicula?

EUGEN: Filmele mele... n-ai să le dai tu foc... Am să le îngrop în pămînt... Cît mai adînc...

VALENTIN: Eugen...

EUGEN: Ce-i?!

VALENTIN: Eugen, ascultă-mi sfatul. Nu neg că sînt probleme. Unde nu sînt?

EUGEN: N-am auzit sfatul.

VALENTIN: Dragul meu, problemele...

EUGEN: Ei?

VALENTIN: Problemele trebuie lăsate să doarmă.

EUGEN: Ai o experiență bogată. Ești o autoritate în domeniul ăsta.

VALENTIN: Sînt.

EUGEN (brusc): Cum îl cheamă pe prietenul ăla?

VALENTIN: Care...?

EUGEN: Care ți-a telefonat...

VALENTIN: Aăă...

EUGEN: Cum îl cheamă?

VALENTIN: Stai să...

EUGEN: M-ai spionat! (Marinei) Tu l-ai pus... Nu mai rămîn în casa asta nici o clipă... (Dă să iasă)

MARINA: Stai, unde pleci?

EUGEN: La hotel...

MARINA: Eugen, după cincisprezece ani, ieși totul de la zero? Ca și cum anii ăștia nici n-ar fi fost?

EUGEN: Da! De la zero! Sînt mai tînăr cu cincisprezece ani.

MARINA: Stai, vin și eu cu tine...

EUGEN: Te mulțumești cu bursa mea?

MARINA: Stai, mai discutăm...

EUGEN: Te mulțumești cu bursa mea?

VALENTIN: Eugen!

EUGEN: Ce mai vrei?!

VALENTIN: N-ai să reușești! Ți-o promit eu!

ECATERINA: Eugen! Te iubesc!

(Eugen a ieșit, trîntind ușa)

VALENTIN: Opt, cu a brînzii... Bursa lui! Care bursă?!

MARINA: Ce stați? Ce stați? Să mergem după el! Nu vedeți...

VALENTIN: Proasto!

(Marina iese și ea)

(Pauză)

ECATERINA: Toarnă-mi...

VALENTIN: Servește...

ECATERINA: Mulțumesc... Se spune că în fiecare căsnicie intervine cîte un moment de criză. După primii șapte ani... La ei au fost zece...

VALENTIN: Să mă insulte, în casa mea... Cine e el, să mă insulte în casa mea? Aiurează... și crede că e, cine? L-am invitat, l-am adăpostit... și el!... Eu l-am făcut om! Le-am găsit serviciu, i-am protejat... am ținut la ei ca la copiii mei... N-o să reușească... Ce-și închipuie el? Și acolo sînt oameni serioși... care au simțul răspunderii... Cînd l-au văzut om în toată firea, cu facultate, cu meserie, cu situație... ce-au zis, ce au gîndit despre el? Cred c-au ris, în sinea lor... O să-l trîntească... eee, ce-o să mi-l mai trîntească... Parcă-l văd pe afiș, trecut la respinși. La respinși, nu la admiși... Eu l-am făcut om și să-l las acum să ajungă o zdreanță? Să-și schimbe profesia, auzi! De ce să-și schimbe profesia? Și cine e el, să mă insulte pe mine? Eu, cu mîinile astea și cu capul ăsta, am ajuns ce-am ajuns... (Ca și cum nu s-ar cunoaște de zece ani) Noi doi, știi, am fost orfani... eu sînt mult...

mult mai în vîrstă ca Marina... Eu i-am fost ei tată... Războiul, seceta... Eu am ținut-o în liceu, la facultate... M-am sacrificat pentru ea... am rămas singur... și acum să-l las s-o nenorocască?... (*Tace câteva clipe, apoi*) Mirabela Lepădatu... Auzi, ce nume?! Mi-ra-be-la Lepă-datu... ECATERINA : Mi-e milă de tine... Toarnă-mi. VALENTIN (*răstoarnă tot de pe masă*) : Nu-i dau voie nimănui să-i fie milă de mine! (*Dar încremenește, pentru că ea, sub privirea lui stupefiată, începe să se dezbrace, încet, periculos de încet*) Stai! Nu face asta...

ECATERINA : Nu?!
 VALENTIN : Dacă... dacă...
 ECATERINA : Dacă, ce? Idiotule! (*Și, după ce și-a scos fusta*) Cred că o să te fac fericit. (*Și stinge lumina*)

Pauză

3

Intr-o cameră de hotel, Eugen își desfășoară valiza. Totodată, câteva lucruri personale trădează și prezența unei perechi. Trec câteva clipe. O bătaie în ușă.

EUGEN : Intră!
 ECATERINA (*intrînd*) : Te iubesc, frățioare...
 EUGEN : A, tu erai...
 ECATERINA : Așteptai pe altcineva? Pari cam dezamăgit...
 EUGEN : Nu...
 ECATERINA : Cine mai stă cu tine?
 EUGEN : Nimeni... Țștia care au stat pleacă.
 ECATERINA : Ce ești așa bosumflat?
 EUGEN : Mai degrabă, preocupat...
 ECATERINA : Cred și eu... Ai călcat într-o strachină, uite așa de mare... Acum, spune-ți tu, cu ce te-ai ales?
 EUGEN : Tu cu ce te-ai ales?
 ECATERINA : Ce mi-am propus să apuc, am apucat.
 EUGEN : Și tu mă acuzai de cinism!
 ECATERINA : Uite, hai să recapitulăm... De fapt, ce s-a întîmplat? Am plecat în concediu, de fapt vroiai să te înscrii la examen, pe care, în treacăt fie spus, l-ai dat și ai picat cu succes, am auzit că te-ai comportat în fața comisiei cam ciudat, ca să folosesc un eufemism, dar să urmărim firul în ordine cronologică : am pornit cu mașina, am rămas în pană, noaptea, în doi kilometri de intrarea în Capitală, un șofer a oprit la apelul nostru, ne-a re-

parat motorul și apoi a apărut o nuntă. Cum, toată viața ta să se schimbe cu o sută optzeci de grade, doar pentru că am rămas în pană?

EUGEN : Doar calcul rece există?
 ECATERINA : Fiecare lucru valorează cît valorează.
 EUGEN : Depinde. Valoarea, eu i-o stabilesc.
 ECATERINA : Viața ta nu e un preț prea mare?
 EUGEN : Fiecare vede ce merită să vadă, simte ce merită să simtă, aude ce merită să audă. Unul se întîlnește cu un munte și îl lasă rece. Altul se întîlnește cu o gîză și devine cel mai mare naturalist al lumii.
 ECATERINA : Deocamdată, ai căzut la examen, așa că n-ai nici o șansă să devii cel mai mare operator... sau cameraman... așa se zice, nu? Dar să continuăm. A apărut o nuntă, mireasa a fugit nu cu mirele, ci cu amantul ei, au luat banii de dar, o sută de mii, amantul ei e precis înșurat și ea poate au știe, după ce o să-i toace banii o să-i dea un șut în fund, după fuga asta s-a iscat o încăierare și tu ai filmat nunta, nuntașii, bătaia ai filmat-o? Ce-ai filmat?
 EUGEN : Esențialul. Un film îngrozitor. O oroare.
 ECATERINA : Și doamna Mirabela Lepădatu a venit la tine și te-a rugat să-i dai filmul, să-l dea Miliției...
 EUGEN : Miliția ar fi putut să vină să-mi ia filmul, dacă ea le-ar fi spus. Dar nu le-a pomenit nimic...
 ECATERINA : Sau încă nu le-a pomenit nimic, așa că ea, deocamdată, e o lady, iar tu, dacă-i dai filmul, ești un... ce ești? Un gentleman sau mîna destinului?
 EUGEN : Pe câteva fotograme se vede foarte clar cine l-a lovit mortal pe bătrîn...
 ECATERINA : Perfect. Sint cinci arestați, Valentin s-a interesat pe căile lui oculte, patru vor fi eliberați sau vor fi condamnați mai ușor, doar pentru participare, unul singur, pentru crimă, dă-le filmul, conștiința ta va fi satisfăcută, și întoarce-te acasă. După aia, poți să-ți scrii memoriile.
 EUGEN : Acolo nu mă întorc.
 ECATERINA : Dar și acolo poți să filmezi tot ce vrei și ce nu vrei... În timpul liber... Ai tu hobby-ul ăsta, năstrușnicia asta, foarte bine, fiecare om are o pasiune, unul e pescar, altul e filatelist, tu umbli eu aparatul de filmat, nu e nici o nenorocire.
 EUGEN : Nu, nu pot să-mi mai pierd timpul.
 ECATERINA : De unde, peliculă? De unde, bani? Din ce-ai să trăiești?
 EUGEN : Nu știu, mă frămînt, îmi sparg capul... Am să văd.

ECATERINA : Așteptă altă minune ? Ai să-ți pierzi timpul cu cine știe ce alte activități, ca să ai un ban de țigări, văd că fumezi ce n-ai fumat de când te știu, asta înseamnă că ești cam pe drojdie cu banii și timp tot n-ai să ai. Întoarce-te acasă și așteaptă din nou marea aventură.

EUGEN : Marea aventură ? Credeam că cel puțin tu mă înțelegi. Trebuie să-mi consacrui tot timpul acestui fel de a vedea lumea. Să vorbesc despre tot ce ne doare. Despre tot ceea ce îl pierde pe om în propriii lui ochi.

ECATERINA : Eugen... (*Eugen o privește nedumerit*) O femeie ?

EUGEN : Nu. (*După o tăcere*) Spuneai că mă iubești.

ECATERINA : Te iubesc, te admir, dar nu vreau să te las să fii nefericit.

EUGEN : Dar sint fericit ! M-am descoperit și fericirea asta e tabu. Nu mai dau voie nimănui să se atingă de ea. Sau doar compromisiunile aduc fericirea ?

ECATERINA : Eugen, te înțeleg, oricine trece printr-o criză... După zece ani de căsnicie, pasiunea s-a mai stins... Tu nu-l suporti nici pe Valentin... Vrei să evadezi și nu știi cum. Dacă te înșeli, dacă norocul ți-a suris doar o dată, dacă n-ai să mai rămii niciodată în pană, noaptea, dacă n-o să-ți mai apară în cale nici o nuntă ? Aseul-tă-mă și pe mine. Riscul e prea mare, prețul e prea mare, miza e mică. Și dacă nu vrei să mai faci nici un compromis, și asta e o iluzie, și chiar dacă ai să reușești, ai să fii cineva, poate, doar în ochii tăi, dar nenorocit, cu siguranță.

EUGEN : Nu sint un puști de douăzeci de ani, care nu-și află rostul. A venit momentul să mă opresc, să-mi adun gândurile și să mă întreb : asta vreau să fac, acum, nu atunci ? Asta e ce vreau să fiu ? Cum, ce vreau eu să fac din mine însumi, ce fac eu cu propria mea ființă — asta e o miză mică ?

ECATERINA : Eugen, ei sint jos, în hol ! EUGEN : Cine ? !

ECATERINA : Marina. Și Valentin.

EUGEN : A, ești mesagerul lor !...

ECATERINA : Sint mesagerul meu. Te iubesc, așa că trebuie să mă iubești și tu pe mine. (*Eugen o privește nedumerit*) Trebuie să te gîndești și la mine...

EUGEN : Tu nu depinzi în nici un fel de mine...

ECATERINA : Ba depind, Valentin e acum într-al nouălea cer, dar, dacă tu o lași pe Marina, poate să se supere și s-alege praful de toate proiectele mele...

EUGEN : De fapt, îmi atragi atenția că eu depind de tine...

ECATERINA : Te rog să parcurgi și tu jumătate din drum, ei sint dispuși să parcurgă cealaltă jumătate... Gîndește-te și la mine, nu fi egoist.

EUGEN : Dar n-a fost vorba s-o las pe Marina. Rămînem căsătoriți, numai că... altfel. Eu mă mulțumesc cu puțin. Strictul

necesar. Singurul lucru pe care îl doresc eu e să văd și să înțeleg. Am trăit ca un orb, surioară, nu înțelegi ?

ECATERINA : Marina n-o să accepte un me-naj așa cum îl vezi tu, deși, recunoaște că și tu îl vezi cam confuz... Și, te rog, te rog mult, să te gîndești și la mine. Valentin este un protector înăscut, are vocație pentru asta, acum am intrat și eu sub aripa lui, și încă pe podiumul de onoare, așa că...

EUGEN (*o privește îndelung, apoi*) : Bine. Să coborîm. Să văd și eu ce vor.

ECATERINA : Nu, e mai bine să vină ei. Vin ci la tine, nu tu la ei, nu înțelegi ? Și aici putem discuta mai intim, fără constrîngere.

EUGEN : Bine, adu-i.

(*Ecaterina a ieșit. Pauză. Eugen și-a aprins o țigară, se întinde în pat. Așteaptă*)

ECATERINA (*intrînd*) : Poftiți, poftiți, sînteți așteptați.

MARINA (*intrînd*) : Eugen ! (*Eugen se ridică*) Nu mă săruti ? (*Eugen o sărută, mai degrabă fratern*)

VALENTIN (*care a intrat și el*) : Zi, așa, cumnate, mi te trîntiră !

ECATERINA : Valentin !

VALENTIN : Gingirlai, cenzorul meu scump, de cînd așteptam eu un cenzor în viața mea, uite că mi l-am găsit. Ei, nu-i nimic că te trîntiră. Uite, am adus și un whisky, un *Ballantine*, marfă rară, să cinstim evenimentul. Morții cu morții și viii cu viii, așa-i ? Ce-avem noi, cei vii, cu morții ?

EUGEN : Cine-i mort ? Cine-i viu ?

VALENTIN : Două pahare sint, tu, iubita mea, bei din dop, eu, din sticlă. Să ne cinstim gazdele.

MARINA : Nu e prea cochetă camera asta...

EUGEN : Cameră de hotel...

VALENTIN : De mîna a treia... Țștia încă nu și-au luat lucrurile ? Ei, noroc și doamne ajută. (*Și bea*)

ECATERINA : Copii, nu vreți mai bine să vă lăsați singuri ?

EUGEN : Nu !

MARINA : Ți-e teamă să rămii singur cu mine ? !

EUGEN : Nu... dar nu vreau să fiu singur cu tine într-o cameră de hotel...

MARINA : Am mai fost...

EUGEN : În vacanță... Nu în condițiile astea... Și nu într-un hotel de mîna a treia. Și Țștia care au stat aici încă n-au plecat...

MARINA : Nu sintem în vacanță ? Mă mut și eu aici... Ți-au trecut gîrgăunii ?

EUGEN : Nu, nu mi-au trecut.

VALENTIN : Da' voi ce faceți, nu beți ? Dacă vreți să rămîneți singuri, noi doi plecăm.

MARINA : Tu nu vezi că...

VALENTIN : Știi ce, vorbă lungă, sărăcie. Tu, cumnate, ce-ai hotărît ?

EUGEN : Ce vezi.

VALENTIN : Ce väd, nu e bine.
ECATERINA : Valentin, nu brusca lucrurile.
VALENTIN : Ce, am venit să mă ploconesc la el ? Să-i cer mîna pentru soru-mea ?
ECATERINA : Cum să-i ceri mîna ? El i-a cerut-o o dată. Și sînt, slavă domnului, căsătoriți.

VALENTIN : Căsătoriți ? El — hăis, ea — cea ! Asta e căsnicie ?

EUGEN (blind) : Valentin, nu pot să port uniformă ta. Nu-mi vine bine. Am purtat-o atîția ani, mi-e de ajuns.

MARINA : Atîția ani, și le dai cu piciorul ! E partea cea mai frumoasă din viața ta. Din viața noastră.

EUGEN : Da ? !

MARINA : N-a fost frumos ?

EUGEN : Marina, eu nu știu despre ce vorbiți voi. Noi doi sîntem căsătoriți, numai că, de-acum înainte, totul va fi altfel.

MARINA : Altfel ? ! Cum adică, altfel ?

EUGEN : Deocamdată, cu rămîn aici. Nu mă întorc. Nu te teme. Nu-ți cer să-mi trimiți vreun ban. Și nici la Valentin n-am să apelez. Și, cînd am să pot, am să te chem.

VALENTIN : Mă, tu vrei să rămîi în Capitală ? De ce nu spui așa, frățioare ? Ce-ai avut nevoie de tot șantajul ăsta sentimental și extrasentimental ? Vă găsesc eu posturi la amîndoi, vă găsesc și o locuință, vă fac rost și de buletin, gata, batem laba ?

EUGEN : Valentin, nu vreau nimic de la tine, nu vreau să mai primesc nimic de la tine, nu vreau binele pe care tu vrei să mi-l faci cu sila. Nu vreau protecția ta. Pentru binele ăsta, tu nu vrei nimic în schimb. Știu. Sau aproape nimic. Decît să mă atrofiez, să mă anulezi.

VALENTIN : Plusezi ? N-ai nici un as în mîna și nici în mîneacă și totuși plusezi ? Nu cumva întinzi coarda ? Bine, uite, mă, să nu zici că-s om rău. Știi că eu țin la fericirea voastră, spune-mi ce mai vrei și sînt gata. (Eugen tace) Vrei să te las să scrii ce-ți trece prin cap ? Ți-am promis, doar, uite, acum îți făgăduiesc solemn. Orice scrii, îți public. După ce citește eu, se înțelege. Știi, cititorii sînt cam înapoiți, încă, da-s mulți și ei plătesc gazeta. Ei ne țin pe noi. Eu, ca redactor-șef, sînt mandatarul lor. Hotărîsc în numele lor. Știu și eu că și producția determină consumul, inclusiv producția gazetărească, nu numai invers, dar cu încetul, pas cu pas, uite, te las să te afirmi.

EUGEN : Mă-lăși să mă afirm ? Tu ?

VALENTIN : Gingirlai, iar am spus vreo prostie ?

ECATERINA : Te ascult, dragul meu, te ascult și-mi plăci tot mai mult. Tu ești cu capul pe umeri.

VALENTIN : Dacă tu mă plăci, restul nu contează. Vrei să-ți trimit și în străinătate, mă ?

MARINA : Valentin, ai vorbit prea mult, am stat prea mult, nu mai suport, să plecăm !
EUGEN : Nu !... Încă nu...
MARINA : Nu ? ! Tu ai pe alta !
EUGEN : Nu... Ce-mi spune Valentin îmi face bine, mă convinge...

VALENTIN : Te-am convins ? !

EUGEN : Mă întărești în convingerile mele. Vreau să te mai ascult.

MARINA : Tu nu vezi că-și bate joc de tine ? Nu vezi că vrea să ne umilească ? Asta e răsplată pentru tot binele pe care i l-ai făcut. Ți-am spus că arc pe alta și toată înscenarea asta n-are alt scop.

EUGEN : Marina...

MARINA : Ce mai vrei ?

EUGEN : Eu nu vreau să ne despărțim.

VALENTIN : Cum nu vrei, mă ? Cum nu vrei ? Da' cum o să trăiască ea în tirgul ăla nenorocit ? La asta te-ai gîndit ? Despărțită de fapt, abandonată... E și ea profesoară, toți sînt cu ochii pe ea. Cum o să mai iasă ea pe stradă ? Ce-o să spună cînd o să fie întrebată ? Unde-i e bărbatu' ? A rămas în Capitală, fără nici un rost ? Dacă ai fi la balamuc, internat, mă rog, n-ar fi nici o rușine. A căzut năpasta și asta e. Dar așa ? Nu se desparte ea, vă despart eu. Hai ! (Și o ia pe Marina de braț. Din pragul ușii) Plusezi, ai ? Unde ți-s așii ? Chintă roaială, ai ?

EUGEN : Valentin ! (La privirea celui alt) Problemele, problemele trebuie lăsate să doarmă.

(Valentin și Marina au ieșit)

ECATERINA : Eugen...

EUGEN : Ce-i ?

ECATERINA : Îmi pare rău...

EUGEN : Și mie.

ECATERINA : Mai bine am fi făcut cum ai zis tu. În hol am fi discutat... mai puțin intim.

EUGEN : Nu-i nimic.

ECATERINA : Ce-ai să faci ? Ce-ai de gînd ?

EUGEN : Am să umblu din loc în loc... Cu aparatul meu de filmat lîngă mine.

ECATERINA : Să îndreptî lumea ?

EUGEN : Puțin. Foarte puțin. Dacă fiecare ar îndrepta cîte puțin, sau măcar s-ar strădui... Te rog să mă crezi că mi-ar fi imposibil să mai trăiesc în ambianța pe care o întreține viitorul tău soț... Pe care el o întreține și care, la rîndul ei, îl întreține. Eu știu că doi și cu doi fac patru. Și el îmi spune, grav, convins, serios, solemn, că fac cinci ! Și dacă mi-ar spune-o o dată, de două ori, ar fi amuzant. Dar mi-o spune mereu, toată ziua, de dimineață pînă seara ! Îmi spune că doi și cu doi fac cinci și cînd tace și cînd nu-l väd. Ai să spui că mă obsedează... Se poate... Uite, așa-i viața, în timp ce tu-l vrei de soț, eu nici măcar nu vreau să-l väd. Și, oricum, nu vreau să-mi fie șef, nici măcar de la distanță. Nu vreau să mai depind de el...

ECATERINA : Ai să depinzi de altul...

EUGEN : Evident, dar îl sper mai înrudit cu mine.

ECATERINA : Nu ești realist.

EUGEN : Nu vreau să fiu realist ! Viața merită sau nu merită să fie trăită ? Până la urmă, asta-i chestiunea cea mai presantă.

ECATERINA : Viața e o partidă. Pe care o câștigi sau o pierzi.

EUGEN : Tocmai, tocmai, cum o câștigi, cum o pierzi ? Viața imediată, clipa de față nu e neapărat epidermică, draga mea, ci e însuși adâncul, miezul vieții. Omul este aruncat în lume ? Poate ! Aruncat în lume, pentru ce ? Pentru nimic ? Cum, viața este o derută permanentă ? De ce ? Pentru că orice alegere este constrângătoare ? Ai ales, ai aruncat peste bord, în neant, toate celelalte posibilități ? Și ai pierdut libertatea ? Cum, libertatea e doar de domeniul posibilului ? Și realitatea, practica e terenul nonlibertății ? Dilemă, da, derută permanentă, nu ! Cum, existența mea este un deficit, o absență, o ratare perpetuă și totală ? O greață ? Ei bine, nu ! Eu sint dovada contrară. Chiar dacă nu reușesc, nu finalizez, este suficient că m-am opus, am riscat, am spus : nu ! Cum, omul este un eșec ? ! Dacă ratez, nu vreau să găsesc în afara mea justificarea ratării mele, scuza de care o să am nevoie mai târziu. Dacă ratez, doresc să n-am nici o scuză. Eu singur să fiu vinovat. Eu singur, răspunzător în fața mea. Surioară, fiecare din actele noastre pune în joc tilcul lumii în-țregii...

ECATERINA : Înțeleg...

EUGEN : Crezi că e ușor să nu fii de acord cu cel care te conduce ? Dar să nu fii de acord, nu într-o chestiune sau alta, ci fundamental și tot timpul. Nu e sciziune numai între mine și el. E sciziune în sufletul meu, în mine însumi. Ca să mă pun de acord cu mine, trebuie să mă despart de el. Și, cum nu-l pot da afară, mă dau pe mine. Așa se face că eu, în timp ce nimeni, sau foarte puțini oameni de vîrstă mea ar avea curaj să încerce, să spargă această barieră, acest zid, eu am curaj, eu încerc, cu orice risc... Dacă m-aș întoarce acolo, distanța dintre mine și propria mea viață ar fi din ce în ce mai mare — ca și cum aș fi oaspete în viața mea. Or, în viața mea trebuie să fiu la mine acasă...

ECATERINA : Eugen... în hotelul ăsta, în camera asta, stă o pereche. Un bărbat și o femeie tinăra. Sînt la bar. Nu m-au recunoscut...

EUGEN : Au venit ? !

ECATERINA : Știi ?

EUGEN : Știam.

ECATERINA : Păcat. Credeam că o să-ți aduc o veste mare.

EUGEN : De unde știi că stai aici ?

ECATERINA : I-am făcut ochi dulci băiatului de la lift... Părea mare amator de senzații tari. Eugen, cu știu ce. as ții în mîneacă.

EUGEN : Tu de ce nu te faci detectiv ?

ECATERINA : Văd că un fel de detectiv vrei să fii tu. (Se ridică) Eugen, un singur bărbat pe lumea asta mi-ar fi plăcut să-l iubesc. L-aș fi putut iubi. Din păcate, e tocmai fratele meu. Așa că, ori Valentin ori altul...

EUGEN : Nu te scuza. Urmează-ți drumul, surioară.

ECATERINA : Asta și fac. (Din prag) Tu... tu ești un animal sălbatic. Nu chiar fiară, dar oricum... Pe cînd noi, noi sîntem domesticiți. Asta e. Do-mes-ti-ciți. (Și a ieșit)

(Eugen, singur, în fotoliu, jumează liniștit. După cîteva momente se aude cheia în broască. Dar ușa e descuiată. Intră șoferul și mireasa)

ȘOFERUL (se oprește, îl privește pe Eugen ; schimbînd o privire cu mireasa) : Avem oaspeți...

EUGEN : Mi s-a spus că ați lăsat camera liberă. C-ați anunțat...

ȘOFERUL : Noi ? Nici gînd !

EUGEN : Trebuie să fie o confuzie...

ȘOFERUL (se apropie de Eugen) : Mi se pare că ne cunoaștem... Nu ești dumneata...

EUGEN : Da. Eu sint. Ce coincidență...

ȘOFERUL (il privește) : Da. Coincidență. Numai că trebuie să liberezi camera...

EUGEN : Desigur. (În timp ce-și strînge valiza) De cînd nu ne-am văzut s-au în-țimplat multe...

ȘOFERUL : Evident. În Uruguay s-a schimbat guvernul. S-a lansat un nou sputnic, undeva e secetă, altundeva, inundații și planeta se răcește. Sau se încălzește. Nu se știe sigur...

EUGEN : Văd că citești ziarele. Faptul divers îl citești ?

ȘOFERUL : Uneori.

EUGEN : Acum vreo lună, am citit o știre foarte nostimă. La o nuntă, mireasa a fugit cu amantul ei, cu toți banii de dar. Vreo sută de mii.

ȘOFERUL (după o pauză) : Vezi, știrea asta mi-a scăpat. (După altă pauză) Nu cumva ai rămas iar în pană ? Unde ți-e mașina ?

MIREASA : Poate, în pană de bani...

ȘOFERUL : Te pomenești ! Ascultă... Dacă ies acum și chem pe cineva din personalul hotelului, sau un milițian ? Nu e casa mea, dar, oricum, tot violare de domiciliu se cheamă. Nu ?

EUGEN : Fata de la recepție e vinovată.

ȘOFERUL : Uite, chiar acum pot să încep să strig că-mi lipsesc nouăzeci de mii de lei.

EUGEN : Trebuie să și dovedești că i-ai avut.

ȘOFERUL : Eă e martoră!

EUGEN : Trebuie să dovedești și de unde i-ai avut. Chiar îți lipsesc banii ăștia ? Chiar ți s-au furat ?

ȘOFERUL : Ascultă... n-ai cum să dovedești că eu am fost în noaptea aia acolo. Pe foaia mea de parcurs din noaptea aia scrie alt drum. Clar ?

EUGEN (amuzat) : Chiar dacă ai fost în noaptea aia acolo, n-ai făcut nimic rău. Ne-ai ajutat, rămăsesem în pană, apoi dînsa te-a rugat să o duci acasă cu camionul, era obosită, sau nu mai avea putere să se întoarcă pe jos, ce e rău în toate astea ? Că după aceea s-a întîmplat să vă potriviți, asta-i altceva.

ȘOFERUL : Ești generos... Cît mă costă generozitatea asta ? Dacă ai aflat că stăm aici, înseamnă că ne-ai urmărit. Că doar nu întîmplarea te-a făcut să afli de noi.

EUGEN : Evident.

MIREASA : Spune. Clar. Vrei bani ?

EUGEN : De ce aș vrea bani ? Ar însemna că vă am cu ceva la mină.

ȘOFERUL : Ți-am spus că pe foaia mea de parcurs scrie alt drum. (Eugen suride) M-ai filmat ? !

EUGEN : Poate că da.

ȘOFERUL : Fără voia mea ? Pot să te dau în judecată.

EUGEN : Poți.

ȘOFERUL : Vax... Pe întunericul ăla...

EUGEN : Poate că o clipă, ai trecut prin dreptul farurilor... prin dreptul farurilor de la mașina mea... Ar fi fost de ajuns...

ȘOFERUL : Te joci cu mine ca pisica cu șoarecele...

EUGEN : Am un mesaj pentru voi. Din partea doamnei Mirabela.

MIREASA : I-ai văzut ? Cînd ? Unde ? Tata ce face ?

ȘOFERUL : Nu te lăsa prostită...

MIREASA : Taci...

EUGEN : După ce ați fugit s-a produs o încăierare. Invitații și-au cerut banii înapoi. Și mirele, de asemenea. Am auzit că v-a dat în judecată... Ca să-și primească partea lui și să dea banii înapoi...

MIREASA : Ai mei au pățit ceva ?

EUGEN (după o pauză) : Nu. Nimic grav.

ȘOFERUL : Cîți bani vrei pe filmul ăla ? Îmi dai negativul și-mi spui cîți bani vrei. Sau l-ai și dezvoltat ?

MIREASA : Unde ai văzut-o pe mama ? Ce face ? Și tata ? Tata ce face ?

EUGEN : Doamna Mirabela vrea să te vadă.

MIREASA : Eu nu pot să mă întorc acolo.

ȘOFERUL : Cum de ne-ai găsit ?

EUGEN : Poate, nu v-am găsit eu... Vrei negativul ?

ȘOFERUL : Depinde de preț.

EUGEN : N-ai atîția bani. Dar ți l-aș da și pe gratis. Numai că atunci o să între doar ea la pușcărie.

MIREASA : Eu ? De ce ?

EUGEN : Pentru înșelăciune. Pentru nedreaptă luare. Pentru furt. Deocamdată,

doar atît. V-am spus că soțul dumitale, căci totuși ai un soț...

MIREASA : Erau banii mei.

EUGEN : Numai jumătate. Și chiar și jumătatea asta erau banii dăruți pentru nuntă. O nuntă care s-a încheiat cum s-a încheiat. La procesul dumitale vor fi toți. Dar, după cum vezi, el vrea să scape. El n-a fost acolo, eu sînt un martor, sîntem, poate, patru, dar era întuneric, așa că mărturia noastră poate fi considerată dubioasă, e adevărat că prezența lui aici poate fi coroborată la proces cu mărturia noastră că în noaptea aceea a fost acolo, dar nu putem dovedi că te aștepta, pentru că noi l-am oprit să ne scoată din încurcătură, eu n-am cursul de mecanică, așa că el are șanse mai mari. Și, oricum, e doar complice.

ȘOFERUL : Vrea să bage zizanie între noi.

MIREASA : Spune, cît vrei.

ȘOFERUL : Dacă îi dăm bani acum o să ne șantajeze toată viața. Filmul poate fi trucat. Nu ?

EUGEN : Ce să fi avut eu cu dumneata, ca să fi trucat filmul ? Și cînd te-am filmat ? În altă noapte ? În alt loc ?

MIREASA : Chiar așa ! Ce ai cu noi ?

EUGEN : V-am spus. Am un mesaj. Mama dumitale vrea să te vadă.

MIREASA : Spune-i unde sînt...

ȘOFERUL : Taci !

MIREASA : Doar n-o să stăm așa o viață.

EUGEN : Pînă terminați banii.

MIREASA : Să vină ea la mine. Aici. Dar singură.

ȘOFERUL : N-o să vină singură. Ția o urmăresc, n-auri că vor banii înapoi ? Or să vie pe urmele ei pînă aici.

MIREASA : Oricum, el poate spune acum, oricui, unde sîntem.

EUGEN : Chiar, de ce n-ați plecat în alt oraș ? Sau, cel mai bun ascunziș e... la locul crimei... cît mai aproape de locul crimei.

MIREASA : N-am comis nici o crimă ! Il iubesc ! Am dreptul să-l iubesc !

EUGEN : E înșurat.

MIREASA : Știu.

ȘOFERUL : Ce te-ai mai ținut, dom'le, de capul meu, dacă și pe asta o știi ! De ce, domnule ? Vrei să împărțim banii ?

MIREASA : Crezi că altfel nu m-aș fi măritat cu el ? Dar a dat divorț. O parte din bani i-am dat la divorț.

ȘOFERUL : Ce tot îi explicăm ăștia viața noastră ? Ce, sîntem la spovedanie ? E popă, duhovnic ? Banii i-am isprăvit. Sau sînt pe isprăvite. Așa că n-ai noroc. Chiar dacă am vrea să-ți dăm, nu mai avem. Și acum, pleacă. Pleacă și fă ce știi. Mie mi-e totuna.

MIREASA : Nu ! Domnule, te rog, nu pleca, dă-ne filmul ăla. Și nu grăbi pierzanția noastră. Toată viața noastră, și a mea și a lui, a fost oarecară, tristă, amărită... Am avut și noi o lună de vis... Nesăbuintă, poate, ai să spui dumneata... sigur, dar ce

vis e prudent, ce vis e însoțit de chibzuri-
ință? Și, dacă asta a fost soarta mea, să
mă îndrăgostesc de un om înșurat, sînt
vinovată? Știu, ai să spui că nu trebuia
să mă mărit, să nu iau banii ăia, să nu
las atîta rușine în urma mea... dar acum
ce să fac, cum să întorc zilele înapoi,
cum să mai fiu în dimineața acelei zile
și să le spun alor mei: „Mamă, tată, nu
mă mărit. Iubesc pe altul, un om înșu-
rat...” Știu, ai să spui că trebuia s-o fac,
să plec, pur și simplu, de-acasă, în necu-
noscut, găseam amîndoi un rost undeva...
dar, să-ți spun adevărul... adevărul curat...
și te rog să mă crezi, te rog să mă crezi
din toată inima... banii ăștia, cea mai
mare parte a lor, peste optzeci de mii...
i-am dat nevastă-si. Ca să tacă, să accepte
divorțul și să tacă... să tacă, pentru că
îl avea cu ceva la mîna, a făcut el cîndva
o prostie, pentru care poate să capete ani
grei de pușcărie... Și doar ea știe... doar
ei doi știu... Ce să fi făcut cu ea? S-o fi
omorît? Avea și ea pe altul, acum avea
pe altul, în fine, așa că a fost bucuroasă
să scape de ăsta... dar ce s-a gîndit, ia
să scot eu și niște bani, ea ne-a dat ideea,
ea ne-a șantajat... Și acum, dumneata, și
dumneata? Asta e adevărul, judecă-ne,
dă-ne pe mîna cui vrei...

EUGEN (după o pauză): Unde stă soția du-
mitale? Cum pot să dau de ea?

MIREASA: Nu crezi ce ți-am spus?

EUGEN: Cred. Dar vreau să verific. Vreau
să văd dacă aveți cel puțin o circum-
stanță atenuantă.

ȘOFERUL: Ești de la poliție?

EUGEN (după o pauză): Nu, nu sînt de la
poliție.

ȘOFERUL: Nu? În definitiv, n-ai avut nici
o intenție rea. Cînd m-ai filmat. N-aveai
de unde să știi de ce mă aflam acolo, pe
șosea... Și ei te-ar fi putut obliga să le
dai filmul... Te-au văzut atîția că filmai.
Deși, le-ai fi putut spune că filmul a fost
prost, că era întuneric, că imaginile sînt
neclare, că, în fine, l-ai distrus sau l-ai
stricat de pomană... Da, le puteai spune
toate astea. De ce, de ce le-ai spus ade-
vărul?

EUGEN: M-am gîndit mult dacă s-o fac sau
nu. Oricum, n-aveai scăpare. Oricum, tre-
buia să ispășești. Și ispășirea asta va fi ca
un fulg, față de ceea ce urmează. Ceea ce
urmează e mult mai rău.

ȘOFERUL: Bine. O să ispășim. O să ne
închidă pe amîndoi. Pentru înșelăciune,
pentru nedreaptă luare, pentru furt... N-o
să ne țină o viață. O să ieșim de-acolo,
și o să începem viața de la început. Îm-
preună. Dar tu, tu de ce te-ai amestecat?
Pentru că puteai sta deoparte. Nici n-ai
grăbit, nici n-ai întîrziat pierzania noastră.
Așa că... Să mergem, iubita mea. Să mer-
gem chiar acum. Țasta e nebun. Să mer-
gem, să le dovedim ăloră că sîntem cu-
minți, că dorim să ne ispășim vina, să

ne purtăm frumos și, cîndva, vom relua
totul de la capăt.

MIREASA: A spus că ceea ce urmează e
mult mai rău. Ce ai să ne mai spui?

EUGEN: Doamna Mirabela n-ar avea glas
să-ți spună. Așa că, vrînd nevrînd, tre-
buie să vă spun eu. E rugăminteia ei.

ȘOFERUL: Spune odată! Și să ieșim de
aici...

EUGEN: În încăierare... tatăl dumitale a fost
ucis.

MIREASA: Nu! (Și începe să plîngă)

EUGEN: Întîmplător, l-am filmat pe cel
care i-a dat lovitura mortală. Așa că, ori-
cum, trebuia să le dau filmul...

ȘOFERUL (într-un țrziu): Soarta... durere,
durere mare, domnule... Asta chiar că
n-avem cum s-o mai ispășim. De asta nu
vom scăpa în veci. (Și dă să iasă)

EUGEN: Stai. Mai aveți un vizitator. (Și, la
privirea celui lalt) Deschide.

(Șoferul deschide ușa. Mirabela e în prag,
intră. Mireasa nu-și poate stăpîni un scîncet)

MIRABELA (o privește îndelung, apoi):
Știe?

(Eugen răspunde printr-un gest. Mirabela,
în ochii căreia se citește parcă și o satisfacție
tulbure, sumbră, continuă să-și privească
fiica)

ȘOFERUL (într-un țrziu, se apropie de mi-
reasă și o mîngie ușor pe obraji plîși):
Totuși, a fost minunat... Ar fi fost minu-
nat. (Și o ia de braț. Se oprește în fața
Mirabelei. După o pauză) Fiica dumnea-
voastră a sacrificat totul pentru mine... și
numele... și tot... De o minune te desparți
cel mai greu, doamnă. (Au ieșit)

(În scenă au rămas Mirabela și Eugen.
Tăcere îndelungată)

MIRABELA (într-un țrziu): Nu părea un
om rău...

(Întuneric)

4

Barul unui hotel. Peretele din fund e o
fereastră imensă, îndărătul căreia se vede
restaurantul. În bar, la o masă, Eugen și
Ciontea.

CIONTEA: E plăcut aici.

EUGEN: Da. Nu-mi displace.

CIONTEA (după o pauză): Crezi că vine?

EUGEN : Vine sigur.
 CIONTEA : Știe de ce l-ai invitat ?
 EUGEN : Nu e o invitație. I-am propus o întâlnire. L-am asigurat că nu-l torn.
 CIONTEA : O să iasă mare scandal. Miliția îl caută și noi ne dăm întâlnire cu el. Cum de l-ai descoperit ?
 EUGEN : El m-a descoperit. El m-a căutat.
 CIONTEA : Vrea să dea de fosta lui nevastă ? ! Cu ajutorul tău ? (*Eugen tace*)
 Ești conștient ce riscuri îți asumi ?
 EUGEN : Nu știu exact, dar bănuiesc.
 CIONTEA : Mai bine lasă-te păgubaș. Ai scormonit destul.
 EUGEN : Dacă aș fi dat de ea la vechea adresă... dar a dispărut ca în pământ... Nimeni, nimeni n-o poate găsi. Nu e drept.
 CIONTEA : Mai bine am fi anunțat Miliția.
 EUGEN : I-am promis că n-o facem.
 CIONTEA : O să fim acuzați pentru tăinuirea unui delinvent... Cîți ani o să luăm ?
 EUGEN : Cînd o fi vremea... dac-o să mai poată să se ascundă pînă atunci, se predă el. Dealtfel, sînt curios să află și cum a fugit atunci, din hotel, de sub nasul lor, și unde și cum s-a ascuns atîta vreme. Și... de ce ?
 CIONTEA : Dragul meu, faima ta nu mai are nevoie să duci chestiunea asta pînă în pinzele albe. Oprește-te.
 EUGEN : Nu e vorba de faimă. Nu faimă caut. Deși, e ceva subiectiv în încapăținarea asta a mea. Poate că e un soi de autoverificare.
 CIONTEA : Tot singur ești ?
 EUGEN : Tot.
 CIONTEA : Singurătatea nu e un sfetnic bun.
 EUGEN : Crezi că sînt pe cale să mă scrîntesc ?
 CIONTEA : Nu... Dar, dacă mergi mai departe, dacă nu te oprești aici, e ca-și cum ți-ai căuta singur moartea. Cu bună-știință.
 EUGEN : Îmi pare rău că ai spus ultimele cuvinte. Dacă renunț, ai să crezi că mi s-a făcut frică. Or, n-ar putea exista decît un singur motiv care să mă facă să renunț. Să-mi fie milă. Să mi se facă milă. Iar tu ai să crezi că mi s-a făcut frică.
 CIONTEA : Dă-o dracului de introspecție ! Să mai bem.
 EUGEN : O dau ! (*Și bea și el*)
 CIONTEA : Deci, dacă ești conștient ce riscuri, ce rișc, mai bine zis, îți asumi, că e unul singur, cel mai serios, pentru că, dacă fi găsești nevasta, el e obligat sau s-o omoare, sau să te omoare, dacă, deci, îți cauți singur moartea, tot un fel de scrînteală e.
 EUGEN : Nu e un om rău.
 CIONTEA : Atunci ? Cu atît mai bine. Lasă-l în plata domnului. Nu te mai ține de capul lui.
 EUGEN : E ceva mai presus de mine, care mă obligă să nu mă opresc.
 CIONTEA : Tu ai ceva de martir... E ceva mistic în tine.

EUGEN (*ride*) : Mi s-a mai spus. Sau nu, nu mi s-a spus. Eu gîndesc așa despre mine. E o idee care nu-mi dă pace. Și anume, că fiecare om naște mister, așa cum... în fine, am mai spus asta, altă dată, altcuiva...
 CIONTEA : Eu, ce mister am ? Sau ce mister mă paște ?
 EUGEN : Nu știu. Sau încă nu știu. Încă n-a venit clipa să te descopăr. Poate, cîndva, altă dată... (*Se ridică, au apărut Ecaterina, Marina, Valentin*) Sărut mîinile. Bună...
 VALENTIN : Bună...
 EUGEN : Colegul meu, șeful meu, tovarășul Ciontea.
 VALENTIN : Încîntat, vă știu eu, vă știu foarte bine, de cîte ori nu v-am văzut pe micul ecran...
 EUGEN : Cumnatul meu, sora mea, soția lui și cumnata.
 CIONTEA : Nu înțeleg, că sînt doar două doamne.
 EUGEN : Soția mea e sora cumnatului meu, iar sora mea e soția cumnatului meu.
 CIONTEA : Aha... Vă rog să-mi dați voie să mă retrag. Mă mut la masa cealaltă. Cît aveți de discutat... Tot e liberă...
 MARINA : Nu stăm mult... Știu că bărbații preferă să-și petreacă timpul lor liber ei între ei...
 EUGEN : Luați loc.
 VALENTIN (*după o pauză*) : Tu ce bei ?
 EUGEN : Whisky...
 VALENTIN : Ai bani...
 EUGEN : Am. Cu ce vă tratez ?
 VALENTIN : Tot whisky.
 EUGEN : În ordine. (*Către un ospătar*) Patru whisky-uri și unul la masa aceea.
 OSPĂTARUL : Cincizeci sau o sută ?
 EUGEN : Mie, cincizeci. Restul, cîte o sută.
 OSPĂTARUL : Cu plăcere.
 VALENTIN : Politicos, serviciul... E plăcut aici.
 EUGEN : Da. Îmi pare bine că vă revăd. Ce faci, surioară ?
 ECATERINA : M-ai observat ?
 EUGEN : Nu te-am uitat, asta e mai important.
 ECATERINA : N-ai dat dovadă. N-ai fost la nunta noastră.
 EUGEN : N-am fost. A fost frumos ?
 VALENTIN : Foarte frumos. Dar intim. Dacă ar fi fost după mine, aș fi invitat trei sute de gorobeți. Numai că Gingirlai...
 EUGEN : Cine ?
 VALENTIN : Gingirlai...
 EUGEN : A, da...
 VALENTIN : N-a vrut. A preferat în cerc intim. Dar a fost frumos. Mi-a părut rău că n-ai venit.
 EUGEN : Eram plecat. Urmăream un caz.
 VALENTIN : De unde dracu' le mai scoți și tu, cazurile astea ? Le pîndești, le cauți, le afli întîmplător sau le născocoști ? Că, uneori, se pare că născocoști. Uite, de pildă, tipul ăla care a colindat toată lu-

mea pe bicicletă... Mie nu mi s-ar putea întâmpla una ca asta.

EUGEN : E adevărat. Ție nu ți s-ar putea întâmpla.

VALENTIN : Știi, când Gingirlai a spus că preferă să facem o nuntă în cerc intim, am crezut că fi e rușine cu mine. Dar, apoi, mi-am dat seama că m-am înșelat. E foarte mindră de mine. Foarte mindră.

ECATERINA : Chiar și sint.

EUGEN : Așa se și cuvine.

VALENTIN : Dar și de tine sint mîndru.

EUGEN : De mine ?

VALENTIN : Păi, cine te-a crescut, mă, cine ți-a aranjat toate ploile, cine te-a făcut om, nu eu ? E adevărat că la un moment dat ți-ai schimbat viața cu o sută optzeci de grade, cum spune soru-ta, numai că la secerișul ăsta e și ceva din sămînța semănată de mine. Ce mai, te-ai impus prima-întîi. Ai cucerit piața, ce mai ! Noroc !

EUGEN : Noroc !

VALENTIN : Că ai și avut noroc. Aia, la Televiziune, bijblie și ci, săracii, ce mai bijblie, c-așa-i la început... Așa că tu, cum s-ar spune, chior în țara orbilor... Dar le și născocești... Hai, mărturisește că le și născocești. Sau, nu știu cum le pui tu cap la cap, că vin de se leagă și nu se vede așa. Mare croitor ești ! Noroc !

EUGEN : Noroc !

VALENTIN : Dar și noi progresăm. Și noi progresăm, în fiecare zi. Ca voinic din poveste. Cît alții într-un an, noi într-o zi. Știi, Marina vrea să-și refacă viața.

EUGEN (*după o pauză*) : Foarte bine.

VALENTIN : A cerut-o unul în căsătorie. Un băiat bun. De comitet. (*Eugen dă din cap*) Accepti divorțul ?

EUGEN : Bineînțeles.

VALENTIN : Din vina ta ?

EUGEN : Din vina mea.

VALENTIN (*acru*) : Perfect ! Știam eu că totuși ești un băiat bun. În fond, sînteți despărțiți în fapt de atîtea luni...

MARINA : Dar eu nu accept ca tu să-mi cedezi ceva din bunurile comune. Le împărțim exact jumătate, jumătate. Uite, am adus inventarul complet, nu lipsește nimic, te rog să verifici.

EUGEN (*respingînd hîrțuile*) : Draga mea, dar nu am nevoie de nimic. Nici de un cap de ață.

MARINA : Știu că tu te mulțumești cu puțin, cu strictul necesar, dar eu nu accept să-mi cedezi nici un ac măcar.

ECATERINA : Unde e toaleta, aici ?

VALENTIN : Te conduc.

(*Se ridică, ies. Marina tace. Eugen tace*)

MARINA : Văd că nu prea avem ce să ne mai spunem. (*Eugen tace. Marina e cît p-aci să se smiorcăie. Eugen tace*) Eugen, ce s-a întîmplat cu noi ?

EUGEN : Nu m-ai iubit... Sau nu mai m-ai iubit.

MARINA : Eu, eu nu te-am iubit ? Am făcut eu vreun gest din care să fi reieșit că vreau să ne despărțim ? Tu ai inițiat despărțirea noastră de fapt.

EUGEN : Acum va fi și de drept.

MARINA : Eu nu te-am iubit ? Dă-mi voie să-ți spun că tu nu știi ce e dragostea. Sau ești prea egoist. Și te iubești numai pe tine.

EUGEN : Eu, care i-am spus lui Valentin că nu pot să port uniforma pe care o poartă el, nu sint îndreptățit să-ți cer să porți uniforma mea, care, probabil, nu ți se potrivește. Dar cred că știu ce e dragostea. Poate că identificare. Cum se spunea la cununie, pe vremuri... și veți fi unul... În momentul hotărîtor al vieții mele, tu n-ai fost lîngă mine.

MARINA : Poate că n-am priceput, n-am sesizat ce se întîmplă cu tine...

EUGEN : Ce-ți spun ? Nu m-ai iubit. Dacă m-ai fi iubit, ai fi sesizat.

VALENTIN (*care s-a întors cu Ecaterina*) : Ce e nou ?

EUGEN : Nimic nou.

VALENTIN : Mai bem ceva ?

MARINA : Vreau să merg și eu la toaletă...

VALENTIN : Te conduc.

(*Ies*)

EUGEN : Neschimbați... Nu se schimbă, nu se schimbă deloc și își închipuie că sint viii... că eu sint mort și ei, vii. Surioară, am o rugăminte...

ECATERINA : Te rog...

EUGEN : Nu-i mai lăsa să revină. Du-te după ei, spune-le că tratația o plătesc eu, spune-le că sint paranoic, dar, te rog, spune-le să plece, și te mai rog, cînd vrei, să revii doar tu.

ECATERINA : Eugen, victoria ta e o victorie à la Pyrrhus... Încă o victorie ca asta și ești la pămînt. (*După o tăcere*) Ți-ai schimbat locul de muncă, bine, a fost un act de mare curaj, o decizie ale cărei consecințe puteau fi și foarte proaste, dar ai avut noroc, ești cine vrei tu să fii, dar asta înseamnă să renunți la Marina ? Să accepti să ți se distrugă căsnicia ?

EUGEN : Ce vrei să fac ? N-ai văzut cum a venit ? E cerută în căsătorie, vrea să-și refacă viața și... inventarul ăla... eu sint nesăbuit ? ! Ce poate fi mai nesăbuit decît să vină înaintea mea cu inventarul ăla ?

ECATERINA : Dacă o iubești, dacă o mai iubești, trebuie să te identifici și tu cu ea, cu limitele ei chiar... Nu poți împinge intoleranța la extrem fără riscul de a rămîne mereu singur... Ești foarte trufaș. Ești o natură aparte, o natură poetică, să zicem, și suferi cînd te vezi înconjurat de atîta proză...

EUGEN : Unde vrei să ajungi ? Ești iar mesagerul lor ?

ECATERINA : De ce al lor ? Sint mereu și mereu mesagerul meu. Acolo unde sint eu nu mai e loc pentru altcineva. Valentin e protectorul meu, nu mai e loc și pentru soră-sa. De Marina trebuie să ai tu grijă, sau altcineva.

EUGEN : Ce monument de egoism ești !

ECATERINA : E adevărat, dar nu știu cum se face că egoismul meu servește și interesele altora, de pildă, pe ale tale. Am dreptate ? Și, în definitiv, ai stat vreodată de vorbă cu Marina, calm, doar voi doi, fără altcineva de față, i-ai explicat cine ești, ce vrei, cum o vrei lângă tine ? Nu. ai lăsat lucrurile să se desfășoare de la sine, în virtutea inerției. Cere-i iertare.

EUGEN : Să-i cer iertare ? Eu ?

ECATERINA : Evident, tu.

EUGEN : Ești plină de contradicții, surioară. Egoismul tău se transformă în generozitate și invers.

ECATERINA : Ce aștepti ? Să vină ea să te ceară de bărbat ? Are și ea mândria ei !

EUGEN : Să mă-mpac cu ea ? Și să mil-iau iarăși pe Valentin cumnat ? Nu, nici gînd ! Și pe tine, și pe tine trebuia să te împiedic, să nu te las să-l iei, cu orice risc, să-ți deschid ochii ! Nu m-am purtat ca un frate ! O să-i faci și copii ! !

ECATERINA : De ce nu ?

EUGEN : Într-adevăr, de ce nu ? De ce să nu aibă și el urmași ?... Crezi că mă mai iubește ?

ECATERINA : Sint sigură. E rănită, suferă, nu-și dă seama ce s-a întîmplat cu ea, se apără și ea cum poate.

EUGEN : Crezi c-o să vină singură, dacă o chem ? Crezi c-o să aibă curajul să vină la o întîlnire, fără el ?

ECATERINA : Garantez.

EUGEN : Și crezi că viața noastră n-o să fie un chin ?

ECATERINA : Asta nu pot să ți-o promit eu.

EUGEN : Surioară, spune-i să vină aici, mîine seară. Dar singură, fără el, doar ea.

ECATERINA (*urmărindu-i privirea*) : Aștepti pe cineva ? Doamna aceea ?

EUGEN : Nu...

ECATERINA (*zărindu-l pe șofer, care a intrat*) : Ia te uită... frecventezi lumea interlopă... (*Se ridică*) Pa ! (*A ieșit*)

ȘOFERUL (*se apropie de masa lui Eugen*) : Bună seara...

EUGEN : Bună seara...

ȘOFERUL : Nu credeaai că mai vin...

EUGEN : Nu se putea să nu vii...

ȘOFERUL : Cine era duduia ?

EUGEN : Sora mea...

ȘOFERUL : Da, mi s-a părut o figură cunoscută... De ce spui că nu se putea să nu vin ?

EUGEN : Ce bei ?

ȘOFERUL : Tu ce bei ?

EUGEN : Whisky...

ȘOFERUL : La fel. (*Ospătarului*) Un whisky. EUGEN : Două.

ȘOFERUL : De ce spui că nu se putea să nu vin ?

EUGEN : Știi, evident, de ce te-am chemat. Deși nu ți-am spus, deși nu ți-am spus nici în scrisori, știi de ce te-am chemat.

ȘOFERUL (*după o pauză*) : Știu.

EUGEN : Și ?

ȘOFERUL : Nu știu unde e.

EUGEN : Deci, ai căutat-o. Ai căutat-o la vechea adresă.

ȘOFERUL : La cine să mă fi dus mai întîi ?

EUGEN : Și... nici vecinii nu știau nimic ?

ȘOFERUL : Nimic. A dispărut fără urme.

EUGEN : Un om nu dispare așa, ca un ac.

ȘOFERUL : A plecat. Și-a luat mobila, a încărcat-o într-un camion și a plecat.

EUGEN : Fără să-ți fi lăsat o vorbă ?

ȘOFERUL : N-are ce să mai scoată de la mine.

EUGEN (*după o pauză*) : Nu e drept.

ȘOFERUL : Ce nu e drept ?

EUGEN : Dacă nu te-ar fi șantajat, dacă nu ți-ar fi cerut banii ăia ca să accepte despărțirea...

ȘOFERUL : Nu de la șantajul ei se trag toate. De mai dinainte...

EUGEN : Înțeleg...

ȘOFERUL : Așa că, și dacă aș ști unde e, nu ți-aș spune. Încă nu s-a prescris.

EUGEN : Ce nu s-a prescris ?

ȘOFERUL : Fapta mea, pe care doar ea o știe. (*Eugen tace, îl privește*) Crezi că nu știu că sint un om terminat ? Cum să ispășesc ? Cum să scap de crucea asta, pe care sint răstignit în așa fel încît nici nu mor, nici nu trăiesc ! ! !...

EUGEN : Spune-mi unde e fosta dumitale soție... Dă-mi adresa ei. Trebuie s-o găsec, să stau de vorbă cu ea. Trebuie să ia și ea asupra ei o parte din povara asta...

ȘOFERUL : Știi ce ? Tot ce ți-a spus iubita mea, atunci, la hotel, a fost o născocire, poveste, legendă... S-a amăgit și ea o clipă și te-a amăgit și pe tine, ca să părem mai buni în ochii tăi. Așa că, las-o moartă.

EUGEN : Ar fi trist să nu vă pot acorda nici o circumstanță atenuantă.

ȘOFERUL : Ești reporter, nu judecător. Ai făcut o emisiune cu noi, am văzut-o și eu, că în pivnița unde-am stat am avut și un televizor, m-am văzut și pe șosea, ai un aparat al dracului de bun, cu tot întunericul, tot m-a văzut, am văzut și bătaia, și cine l-a ucis pe bătrîn s-a văzut foarte clar, așa că tot trebuia să le dai filmul, altfel, ferească dumnezeu, bănuiala ar fi căzut și pe mine, nu sint supărat pe tine... Oricum, de la mine, de la noi, ți s-a tras toată faima, ești cineva, programul de televiziune e plin de numele tău, basta. Cu mine ai terminat. Nu mi-ai făcut

nici rău, nici bine, răul mi l-am făcut singur, dar eu ți-am făcut mult bine. Pentru binele ăsta, pe care ți l-am făcut, e cazul să închei.

EUGEN : Cum să închei, când nimic nu e încheiat ?

ȘOFERUL : Mare curaj ai, domnule, mare curaj !

EUGEN : Unde vezi tu curaj ?

ȘOFERUL : Păi, nu-ți dai seama în ce situație mă pui ? Sînt eu un mitocan, un om fără educație prea multă, dar am fost un om de suflet. Și pe nevastă-mea am iubit-o... în tinerețe... și ea m-a iubit. Sau am avut suflet. Și mi-a rămas doar o fărîmă. Să-mi pierd sufletul chiar de tot, și ultima fărîmă s-o pierd, fără urmă ? Nu-ți dai seama că, dacă te încapățînezi s-o găsești, atunci nu-mi rămîne altceva de făcut decît să te omor, deși nu știu dacă acum mai ești singurul care știe că ea mă are la mînă, dacă n-ai mai spus și altcuiva, sau s-o omor pe ea, înainte de a apuca să vorbească ? Sau să mă omor. Pînă acum nu mi-ai făcut nici rău, nici bine. Și, acum, vrei să-mi faci răul ăsta ? Pentru ce ?

(Pauză)

EUGEN (intr-un tîrziu, vocea îi tremură) : Bine... Înseamnă că nu se poate... Înseamnă că nu mi-e dat... Vezi, dragul meu, nenorocirea mea e că nu mă pot opri la jumătățile de măsură... Ori tot, ori nimic... Bine... Sînt nevoit să aleg nimicul...

ȘOFERUL : Ascultă, dacă îmi dai cuvîntul de onoare că n-o să mă cauți...

EUGEN : Ți-l dau.

ȘOFERUL : Bine.

EUGEN : Ai vut să-mi spui ceva...

ȘOFERUL : Nu. Altă dată. Ne mai întîlnim noi.

EUGEN : Da. O să ne mai întîlnim.

ȘOFERUL : Să nu mă cauți. Te caut eu.

EUGEN : Bine.

ȘOFERUL : N-are rost să ne distrugi, și pe mine și pe tine. N-are rost. Nu se poate face dreptate. Pe nevastă-mea n-o mai găsim. Iar cealaltă... cealaltă nu-și mai revine... Remușcările i-au tulburat mîntea. Și eu nu pot fi pedepsit mai greu decît sînt în sufletul meu. Dar să intru la închisoare, pe toată viața, pentru fapta mea rea, a dîntii, cea de la care mi se trag toate, nu vreau. Mi-e frică.

EUGEN : O întrebare : cum de-ai reușit, atunci, să fugi din hotel ? Și cum de ți-ai lăsat prietena singură, să fie doar ea... ! Și cum ai reușit să te ascunzi atîta vreme ?

ȘOFERUL : Văd că sînt trei întrebări. Răspunsul ai să-l afli, poate, cîndva. Poate că va fi un singur răspuns. (Tace, apoi) Un singur lucru vreau să-l știți. Că ea a fost

de acord să fug singur, să fug doar eu. (Și iese)

CIONTEA (a revenit la masa lui Eugen) : N-a acceptat... nu s-a prescris ?

EUGEN : Nu știu ce-o fi făcut, în tinerețea lui, o fi ucis pe careva... o fi violat o copilă, nu știu, doar el și nevastă-sa, care îl are la mînă, știu, dar încă nu s-a prescris. Ciontea, îmi dau demisia.

CIONTEA : Că ți-o și primesc !

EUGEN : Trebuie... Nu sînt bun de reporter, nu sînt bun de ziarist... Credeam că eu pot, că eu sînt în stare să spun adevărul pînă la capăt.

CIONTEA : Adevărul, tot adevărul și numai adevărul.

EUGEN : Da, tot adevărul și numai adevărul... Tu m-ai ajutat să mă descopăr... Într-adevăr, vocația mea, asta e. Dar, dacă nu pot să spun tot adevărul, ce rost are ? Un adevăr parțial e un neadevăr. Îi înșel pe cei care mă ascultă.

CIONTEA : Nu-mi dau seama... Vrei să-l faci să ispășească pînă la capăt ? Sau, parcă, ai vrea să ispășești tu pentru el ? E ceva creștinesc în comportarea ta, sau diavolesc... Altfel nu te-ai chinui atît.

EUGEN : Zi, mai bine, ceva omenesc, ceva prea omenesc. O nevoie, pur și simplu omenescă, de dreptate absolută. De dreptate absolută ? Nu. Mai degrabă o nevoie de unitate. Fiecare om dorește să nu fie străin printre străini. Dar cum să nu-i rămîn străin, dacă el rămîne străin înțelegerii mele ? Dar uite că mi s-a făcut milă. Poate mila să înlocuiască adevărul ?

CIONTEA : În cazul ăsta...

EUGEN (după o tăcere) : Am crezut, am sperat că-mi fac alt viitor...

CIONTEA : Dragul meu, viitorul nu există. Cînd există, s-a și transformat în prezent. Iar prezentul, cu fiecare fracțiune de secundă, devine trecut. Așa că ăsta e și rostul nostru pe lume, sau sensul vieții, dacă vrei, și dacă nu sînt prea prețios : să fabricăm, să producem trecut, să înmagazinăm trecut, al nostru, al altora, să augmentăm permanent cantitatea de trecut. Asta se cheamă a trăi. Sau a face istorie. (Tace o clipă) Am băut cam mult, nu ?

EUGEN : Nu mai mult decît mine.

CIONTEA : Ia stai ! Ai pomenit ceva de prescriere ?

EUGEN : Da.

CIONTEA : Foarte bine. Așteaptă pînă i se prescrie fapta și după aia revii cu o emisiune trăsnet.

EUGEN : Știi că ai dreptate ? E vorba doar de o aminare.

CIONTEA : Vezi ? Viața ți-a oferit o nouă speranță de care să te agăți, o nouă obsesie, o nouă idee fixă. Că, tu, dacă n-ai o idee fixă, nu simți că trăiești.

EUGEN : Nu ride.

CIONTEA : Nu rid. Dar te cunosc. Am început să te cunosc. Și, uite așa, din aminare în aminare, ajungi și la dreptatea absolută.

(*Lângă ci a reapărut șoferul*)

ȘOFERUL (*se așază*) : Mai ai pentru mine un whisky ?

EUGEN : De acord. (*Chelnerului*) Încă un rînd.

ȘOFERUL (*după o tăcere*) : El știe ?

EUGEN : Cîte ceva, știe.

ȘOFERUL : Numai că, fără tine, n-are spor.

EUGEN : De ce te-ai întors ? (*Șoferul tace*)
Ai omorît un om ?

ȘOFERUL : Da. Cu mașina.

EUGEN : Cînd ?

ȘOFERUL : Acum paisprezece ani. Pe douăzeci și șapte octombrie...

EUGEN : Și ai fugit de la locul faptei... În 1952 ?

ȘOFERUL : Am fugit, da. În 1952, da.

EUGEN : Nevastă-ta era cu tine ?

ȘOFERUL : În cabină, da.

EUGEN : Pe ce drum ?

ȘOFERUL : București-Giurgiu. Pe la kilometrul treizeci și trei.

EUGEN : Dacă ai fugit, de unde știi că l-ai omorît ? A scris în ziar ?

ȘOFERUL : Nevastă-mea s-a interesat. Că mie mi-a fost frică. S-a interesat pe di-buite, cu binșorul, așa, ca să nu dea de bănu-it. Victima avea și trei copii. Trei copii mici...

EUGEN : Și camionul n-a avut nevoie de nici o reparație ? N-a rămas nici un semn ?

ȘOFERUL : Oarecari... Le-am dibăcit eu, în aceeași noapte, că nu se mai cunoștea nimic...

EUGEN : Pe șosea n-au rămas resturi de vopsea ? Alte semne ?

ȘOFERUL : Or fi cercetat ei, da' n-au găsit nimic... Era noapte... Asfaltul era ud... Ploua tare... Era noroi, mîzgă...

EUGEN : Ai fi avut circumstanțe atenuante... Spui că tu nu te-ai interesat... Ai aflat că l-ai omorît doar de la nevastă-ta...

ȘOFERUL : Ția n-avea cum să scape. Cînd l-am atins cu botul camionului, l-am zvîr-lit, pur și simplu, în aer. Așa că și eu și ea am zis : să tăcem... Și uite că Ția, proba-bil, au închis dosarul... Se mai în-tîmplă.

EUGEN : Deci, ai mai avea șase ani pînă la prescriere ?

ȘOFERUL : Cam așa ceva...

EUGEN : De ce te-ai întors ? De ce mi-ai spus adevărul ?

ȘOFERUL : Tu nu ești om, ești dracu' gol ! Să văd cum e... cum ar fi dacă le-aș spune și lor... Văd că nu s-a desfăcut pămîntul...

EUGEN : Te gîndești că, dacă ai ispăși, te-ai mai ușura...

ȘOFERUL : Și asta... Nevastă-mea hu-zu-rește. Pe unde o fi huzurînd, domnule ?
Și cu cine ?

EUGEN : Ciontea, unde e toaleta aici ?

ȘOFERUL : Să nu te ridici de la masă pînă nu dispar eu.

EUGEN : Nu-ți fie teamă.

ȘOFERUL : Dacă e să ajung acolo, măcar s-o fac eu, să mă denunț eu. Tot aș beneficia de o reducere...

EUGEN : În ordine. (*Iese*)

ȘOFERUL : Crezi că mă toarnă ?

CIONTEA : Oricum, l-ai pus în grea di-lemă. E ziarist, e un om cinstit, a aflat că ai omorît un om, e singurul care știe, adică amîndoi știm acum, noi doi și cu tine și cu nevastă-ta... Miliția te caută pentru povestea cealaltă... pentru nunta cu dar... prietena ta nu mai poate să răspundă... tu ești cu mintea întreagă, așa că ai să răspunzi... și tu te ascunzi... și noi ne dăm întîlnire cu tine și nu anunțăm Miliția... te tănuim, deci... Cum să te denunțăm ? Cum să nu te denunțăm ? Grea dilemă. Doar tu ne poți scoate din rahatul ăsta...

ȘOFERUL : Da... doar eu vă pot scoate... Tu nu vezi că sînt blestemat ? Tu nu vezi că pe ce pun eu mîna se usucă ? Ce ating eu se usucă... Da, am să vă scot din rahatul ăsta... în care v-am bă-gat... În definitiv, de ce trebuie să îndu-rați voi ecoul faptelor mele... De ce, voi ? De ce nu doar eu ? Ai citit că, dacă ți se sparg timpanele, ai crăpat ? Crezi c-o să mă toarne ?

CIONTEA : Tot ce se poate.

ȘOFERUL : Chiar în clipa asta ?

CIONTEA : Tot ce se poate.

ȘOFERUL : Ar trebui să le spună că eu l-am rugat s-o facă...

CIONTEA : Așa și cred c-o să spună... (*Eugen se întoarce, se așază, tace*) Te-ai ușurat ?

EUGEN : Am dat un telefon.

ȘOFERUL (*încet*) : Le-ai spus ?

EUGEN : Acum paisprezece ani, în 1952, la douăzeci și șapte octombrie, pe șoseaua București-Giurgiu, n-a fost nici o victimă. N-a fost omorît nimeni.

(*Pauză*)

ȘOFERUL : Nimeni ?

EUGEN : Nimeni.

ȘOFERUL : Nici măcar rănit ?

EUGEN : Un cetățean a fost lovit de un camion, într-adevăr, dar a fost proiectat într-o căpiță de fin. Nu s-a ales nici măcar cu o zgîrțitură. Făptașul a dispărut, ploua torențial, era mîzgă, noroi, au cer-cetat ce-au cercetat, pînă la urmă au cla-sat dosarul.

ȘOFERUL : Cum, domnule ? Paisprezece ani, nevasta mea m-a avut la mînă, m-a șan-tajat, cu o crimă pe care n-am comis-o ? ! (*Eugen tace*) Cu cine ai vorbit ?

EUGEN : Cu cineva de la Miliție. De la Inspectoratul circulației...

ȘOFERUL : Paisprezece ani, domnule ? ! (Și se ridică, Eugen tace) Într-o căpiță de fin, domnule ? !

EUGEN : Da. Într-o căpiță de fin.

(Șoferul a ieșit)

(Pauză)

CIONTEA : Totuși, o pedeapsă prea mare pentru o greșeală atât de mică.

EUGEN : A fost capabil să fugă de la locul accidentului... N-avea de unde să știe că nu l-a ucis, că nici măcar nu l-a rănit. Găsești că e o greșeală mică ? Dragul meu, uneori, în vârful muntelui, rostogolești doar o piatră, una singură, și, de fapt, pui în mișcare o avalanșă.

CIONTEA : Ce ai de gând acum ?

EUGEN : S-o caut pe nevastă-sa... până în pinzele albe...

CIONTEA (privindu-l) : Dacă o găsești... n-o văd bine... (Eugen suride. După o pauză) E greu să înduri lumea.

EUGEN : Da. Nu e ușor.

(Intunerice. Cînd se reaprinde lumina, sîntem în același loc. Eugen e singur, la capătul a trei mese reunite. Fumează. Apare Ciontea.)

CIONTEA : Bună.

EUGEN : Bună. Singur ?

CIONTEA : Da... deocamdată... ceilalți...

EUGEN : Bine... Îi așteptăm. Ce bei ?

CIONTEA : Ca de obicei, cînd beau pe banii tăi.

EUGEN (ospătarului) : Încă un whisky.

CIONTEA : And soda... Cum ți-a mers ?

EUGEN : Rău... trei zile pierdute, degeaba... Am filmat numai banalități.

CIONTEA : Nu e în fiecare zi sărbătoare.

De ce zîmbești ?

EUGEN : Zîbeam ? Probabil că acum, aici, mă simt bine...

CIONTEA : De asta zîmbești ironic ?

EUGEN : Ironic ? Ei, da, e oarecare ironie în zîmbetul meu...

CIONTEA : La adresa cui ?

EUGEN : O, nu la adresa ta. Mai degrabă, la adresa mea. Și, oricum, mă gîndeam la cei care trebuie să vină, la colegii mei...

CIONTEA : Mda...

EUGEN : Aștepti să mă explic...

CIONTEA : Nu, știu ce gîndești. Că vin să te sărbătorească, dar, de fapt, te invidiez... ază, ai făcut un salt, ai ajuns colegul lor, acum, al doilea salt, eu ies la pensie, tu-mi iei locul...

EUGEN : Tu m-ai propus...

CIONTEA : Nu te scuza...

EUGEN : De fapt, ce sărbătorim în seara asta ? Ieșirea ta la pensie sau numirea mea ?

CIONTEA : Încă nu ți-a ieșit decizia...

EUGEN : Aș vrea s-o văd și pe asta, că nu-mi iese...

CIONTEA : Ți s-a urcat la cap...

EUGEN : Am și eu fumurile mele. De fapt, ironia nu era nici la adresa lor... Sper să-mi fie colegi buni...

CIONTEA : Subalternii nu sînt niciodată colegi buni... Deci, zîmbeai ironic așa, fără adresă...

EUGEN : Văd că ăștia se cam lasă așteptați... Colegii mei, subalternii tăi, subalternii mei, și noi să-i așteptăm pe ei ? ! Nu le e frică ?

CIONTEA : Dacă nu te-aș cunoaște, aș zice că te pregătești să fii un mic tiran...

EUGEN : Mă cunoști ?

CIONTEA : Ești prea cinic ca să fii, ca să aspiri... Prea cinic cu tine însuși... Tu nu dai doi bani pe ierarhie. De fapt, ce are preț, la tine ?

EUGEN : Oricum, sînt caraghioși. Sînt caraghioși cum au început să se învîrtească în jurul meu, de cînd au auzit zvonul c-am să-ți iau locul, să mă caute, să-mi caute prietenia, să-mi dea telefoane, să mă întrebe dacă-mi pot fi de folos cu ceva, să-mi zîmbească cu umilintă, să mă salute ei mai întîi, cu cel mai profund respect și cu aleasă considerație, ca și cum și-ar cere scuze că există și ei în preajma mea... Așa se purtau și cu tine ?

CIONTEA : Tare antipatic mai ești. Antipatic — cit cuprinzi.

EUGEN : Tu m-ai descoperit. Tu m-ai ajutat să mă descopăr. Acum, tu m-ai propus în locul tău, e firesc să-ți fii antipatic. Dacă, sub conducerea mea, emisiunile or să fie mai bune, mai vii, mai interesante, mai adevărate ?

CIONTEA : Cît de adevărate ?

EUGEN : Adevărul nu poate fi nici extins, nici micșorat. Dacă l-ai spus, l-ai spus cît e. Doar minciuna poate fi lungită și scurtată. Doar ea are o mie de fețe. Adevărul are una singură. Și o singură măsură, cît este, cît cuprinde.

CIONTEA : Indiferent de consecințe ? (Și parcă pînă acum l-a pîndit, și de-abia a așteptat să-i poată pune întrebarea asta)

EUGEN : Adevărul nu poate să aibă decît consecințe bune. Doar minciuna are consecințe rele. Adevărul vine și spune : iată, asta ai făcut, trebuie să plătești sau să fii răsplătit.

CIONTEA : Ești chiar naiv sau joți un rol ?

EUGEN : Sînt chiar naiv. Da' ăștia nu mai vin ?

CIONTEA : Aici, doar bem ?

EUGEN : Restaurantul e ocupat, așa că ne aduce de mîncare aici. Am comandat un meniu trașnic. Da' zic să mai așteptăm. Să nu creadă că întîrzierea lor ne-a ofensat. Dacă vrei un antreu, să guști ceva...

CIONTEA : Mai bine cere să ne aducă de mîncare. Ce, dacă nu mai vin, noi doi trebuie să postim ? Noi doi-rămînem-prieteni.

EUGEN : Cum să nu vină ? (Ciontea tace) Nu vin ?

CIONTEA : Nu vin. Am contramandat eu toată petrecerea.

EUGEN : Ai vrut să fim doar noi doi... Tu, care pleci, eu, care vin...

CIONTEA : N-o să fim doar noi doi... Nu putem fi nicăieri singuri. Și în nici o împrejurare. Vor fi și alții... Sau doar umbrele lor. Dar ele, umbrele lor, vor fi mai vii decât dacă ar fi aici ei înșiși. Eugen...

EUGEN : Ce-i ?

CIONTEA : Eugen, s-a ales prafu' de toate.

EUGEN : Da ? Atunci, să bem și pe chestia asta.

CIONTEA : Nu numai că nu-ți iese decizia de numire, în locul meu. O decizie tot îți iese. Te-au scos, te-au dat afară. S-a și hotărât.

EUGEN : Da ? Atunci, chiar avem un motiv să bem. Noroc !

CIONTEA : Noroc. Ai căutat-o pe nevasta ăluia, a șoferului... Ai căutat-o pînă în pinzele albe...

EUGEN : Știi foarte bine toate chestiile astea...

CIONTEA : Ai găsit-o. Ai făcut o emisiune cu ea.

EUGEN : Trăsnoitoare... Chipul exact al hidoșeniei. Al hidoșeniei născute din iubire. Că l-a iubit. De iubit, l-a iubit. Altfel, n-ar fi vrut să-l țină lîngă ea, atît amar de vreme, cu prețul... cu orice preț, șantajindu-l, făcîndu-l să creadă, paisprezece ani, că e un ucigaș...

CIONTEA : După emisiune, a găsit-o și el. (*Eugen tace îndelung*) Și a omorît-o. Apoi, s-a predat.

EUGEN (*după o pauză*) : El a fugit de la locul accidentului... N-avea de unde să știe că nu l-a ucis pe ăla...

CIONTEA : Bine, bine, dar toată lumea...

EUGEN : Ci-ne ? !

CIONTEA : Toată lumea te consideră complice.

EUGEN : Complice ? !

CIONTEA : Mă rog, copărtaş, copărtaş la crimă. Și nu se știe, încă nu se știe, că te-ai întîlnit cu el, că ne-am întîlnit, pe cînd se ascundea. Dar dacă se află ? Dacă el, cînd o să fie întrebat, și o să fie, o să spună că, pe cînd se ascundea, s-a întîlnit cu noi ? (*După ce amîndoi tac îndelung*) Știu ce ai să-mi spui : că el n-o să ne toarne niciodată. Și eu sînt sigur de asta. Oricum, înșă, scandalul e imens. Tu l-ai pus pe urmele nevesti-si. Totul e foarte complicat, sigur, el e și ucigașul ei, e și victima ei... Il compătimește, erede-mă... Dar tu ? Dacă oamenii ar fi perfecți, dacă lumea ar fi perfectă, ar fi ușor... Dar așa ? Ai vrut să faci bine, sînt de acord, dar ce-a ieșit ? Rău. Cînd e să fie...

EUGEN : Oamenii nu sînt perfecți, lumea nu e perfectă, deci, jos adevărul ! Trăiască

minciuna ! Ciontea ! Trăiască minciuna — e ca și cum aș spune : trăiască moartea !

CIONTEA : Dragul meu, prea ești și tu tranșant, prea categoric... mai există și nuanțe...

EUGEN : Nuanțe ? Între adevăr și minciună — nuanțe ? !

CIONTEA : Bine. Adevărul e unul singur, dragul meu, cum tu însuți ni spus. Dar viața, viața e făcută din jumătăți de adevăr, din sferturi, optimi, șaisprezecimi de adevăr, din minciuni convenționale.

EUGEN : Nu accept, nu pot să accept.

CIONTEA : Chiar nu ți-e milă de el ?

EUGEN : Dacă nu mi-e milă de mine, și nu mi-e, nu-mi este nici un pic de milă de mine, de ce mi-ar fi milă de el ? Cum, vezi un cocoșat, o greșală a naturii, dacă el știe cum e și suferă, îl lași în suferința lui, dacă ți-ar fi milă, i-ai mări suferința... Dar dacă se mai crede și seducător, și e ridicol, să nu-i spui adevărul, să nu-i spui că nu e seducător, că e ridicol, penibil ?

CIONTEA : Medicii discută de foarte multă vreme dacă bolnavilor de cancer, celor incurabili, trebuie să li se spună adevărul sau nu...

EUGEN : Asta e altă chestiune, cu totul altă chestiune. Dar dacă un prost mai e și fudul, să nu-i spui că e prost ? Cum, vezi slăbiciunile omenești, și să nu le denunți ? Erorile, fărădelegile ? Să-i menajăm pe cei care gresesc, pe cei care comit fărădelegi ? Nici măcar speranța nu s-ar fi născut... că totul se mai poate schimba, că totul poate fi luat de la început... Cum, el fuge de la locul accidentului, el înscenează o nuntă cu dar, ca să pună mîna pe banii cu care să se răscumpere, să se elibereze de șantaj, el o ucide pe șantajistă, el își face singur dreptate, și vinovatul — eu sînt ? ! (*Brusc*) Dar cum de a ajuns el la ea ?

CIONTEA : Emisiunea ta...

EUGEN : În emisiunea mea nu era nici un indiciu... Doar noi doi am știut unde e ea. Și unde e el. Doar noi doi, Ciontea. (*Ciontea tace îndelung ; încet*) De ce ai făcut-o ?

CIONTEA : Ei bine, da, am vrut să experimentez și eu, o dată, măcar o dată în viață... știi, vîrsta pensiei e o vîrstă a tuturor libertăților, am vrut să aflu și eu cum e cînd spui adevărul pînă la ultimele consecințe, fără să-ți fie milă. M-am lecuit.

EUGEN : Nu asta a fost motivul. Sau nu numai asta.

CIONTEA : Tu nu pricepi că te-am salvat ? M-am dus la el și i-am spus că, dacă nu se predă, îl denunț. Ca să nu ne toarne el că ne-am întîlnit în timp ce se ascua-

de. Și el, porcul, mi-a cerut în schimb adresa ei. Dacă nu i-aș fi dat-o, era ferm hotărât să se predea, dar să ne și denunțe. Te-am salvat, pricepi? Și m-am salvat.

EUGEN : Pricep... Tu n-ai vrut — n-ai mai vrut — să fii numit în locul tău...

CIONTEA : Ești nebun? De ce n-aș mai fi vrut? Nu eu te-am propus?

EUGEN : N-ai mai vrut, pentru că s-ar fi comparat, am fi fost comparați, și comparația ar fi ieșit în defavoarea ta...

CIONTEA : Da' știu că ești modest! Află că s-a înfipt altul... El vine în locul meu...

EUGEN : Cine?

CIONTEA : Când ai să afli... bine că stai pe scaun, altfel ai cădea...

EUGEN : Cine? (Și e, de fapt, total indiferent)

CIONTEA : Fostul tău șef... cumnatul tău...

EUGEN : Valentin?!

CIONTEA : El!

EUGEN (intr-un tirziu, unui ospătar) : Fii amabil, pentru cine s-au aranjat mesele în restaurant?

OSPĂTARUL : O nuntă! Trei sute de invitați, și am auzit că mirii sînt amîndoi tineri și frumoși. O sută cincizeci, tacîmul. Bașca, ce se mai comandă à la carte... Dar, iată-i!

(Dincolo de jereastră, au apărut, într-adevăr, mirii, și sînt, într-adevăr, superbi; în urma lor, părinții, nașii, invitații)

EUGEN : Fii amabil, încă un rînd...

OSPĂTARUL : Cu plăcere...

CIONTEA (primind paharul) : Pentru ce bem?

EUGEN : Pentru copiii ăștia, să le dorim să fie fericiți.

CIONTEA : Să fie! (Beau amîndoi) Cine a spus că fericirea n-are istorie? Balzac, mi se pare...

EUGEN : Da. Balzac... (După o pauză.) La douăzeci de ani după război a fost descoperită și ridicată la suprafață epava unui submarin... Au fost găsite scheletele celor din echipaj... și două role de film... Unul dintre ei, un marinar sau un operator, de meserie, oricum, unul dintre aceia care nu abdică, le-a filmat ultimele clipe... procesul asfixiei... cum scriau cele din urmă scrisori către cei de pe uscat, către cei dragi, fără să știe dacă vor ajunge vreodată la destinație, cum încercau să întîrzie moartea, economisindu-și mișcările, cum își luau rămas-bun, a filmat și o sedință de partid, ultima, în care, înainte de a muri, cîțiva au fost primiți în partid... Bineînțeles, din păcate, filmul era mut... A rulat în cîteva cinematografe, pe glob... Cîți reporteri, cîți operatori nu s-au curățat, mergînd pînă la capăt, împinși de demonul meseriei, de scrupulul maxim, incapabili să nu mai filmeze, să se oprească, să dea bir cu fugiții, filmînd în linia întii, în incen-

dii, erupții, cutremure. Un operator a filmat o bătălie, pînă în ultimul moment, cînd un glonț i-a intrat în scăfrilie, traversînd vizorul... Cîți nu s-au curățat filmînd chestii interzise... Nu sensul jertfei, nu eroismul, fără îndemn din afară, fără prelucrare, fără educație specială... Doar sentimentul că ceea ce filmează este, simultan, și realitatea din afara lui, dar și propria lui operă... O realitate preexistentă, dar pe care el o naște!... Îmi place să cred că cel de pe submarin a murit ultimul... A murit ultimul, pentru că el mai avea ceva de făcut, avea un rost... Să le fie ultimul martor!

(De undeva, o orchestră atacă un marș nupțial. Dincolo se ciocnesc cupele)

CIONTEA : Eugen, tu ai trecut printr-o eriză... O criză a virstei... Ca o întoarcere la pubertate... Pubertate spirituală, desigur. Sau utopie. N-ai mai vrut, în subconștientul tău, să mai fii bărbat, matur, adică integrat... De aici, dezastrul. Nici Faust, deși a făcut un pact cu diavolul, n-a putut să întoarcă anii înapoi...

EUGEN : Mi s-a mai spus că sînt infantil...

CIONTEA : Ei, n-am vrut să spun...

EUGEN : ...chiar asta...

CIONTEA : Evident! Totul s-a petrecut în plan spiritual. Pur și simplu, exaltare. (Întinde paharul, spre a ciocni) Rămînem prieteni?

EUGEN (casafie) : Hai sictir! (Ciontea se ridică brusc, dă să plece) Ciontea! (Ciontea s-a oprit) Ciontea, după ce ai plecat de la el, după ce i-ai dat adresa ei, ca preț al salvării noastre, ai știut, ai fost sigur că o s-o omoare.

CIONTEA (s-a reaproiat de el) : Și ce-i cu asta? Du-te și spune-le că am făcut-o, că am... știut. Du-te și spune-le că am știut adresa lui, că am știut unde se ascundea. Du-te și spune-le că ne-am întîlnit cu el pe cînd se ascundea. Ne-am întîlnit cu el din interes profesional, ca să-mpingem profesiunea noastră pînă la paroxism... să atingem cu obiectivul aparatului de filmat chiar miezul adevărului! Hai, spune adevărul, pînă la capăt. Indiferent de consecințe. Fără milă. Fără să-ți fie milă de mine. Și fără să-ți fie milă de tine. Masochistule! (Tace o clipă, alt ton) Te-ai înrăit. Toate acuzațiile pe care mi le-ai adus sînt absurde. Procese de intenție. Calomnii. Nu pricepi, chiar nu pricepi că-am făcut-o din prietenie, ca să te salvez?... N-a fost vina mea că a ieșit așa. Ne-avam cum să prevăd chiar totul. (Iese)

EUGEN (rămas singur, privind prin pahar) : Ala-bala-porto-cala cioc-poc-treci-la-loc-ești un mare do-bi-toc... Ala-bala... (Ospătarului) Ce părere ai? Ce crezi că am de gînd să fac de-acum înainte?

OSPĂTARUL (ușor buimăcit) : Dacă mă onorați cu încrederea dumneavoastră...

EUGEN : Te onorez, te onorez. Crezi că am

de gînd să-mi văd de treabă?

OSPĂTARUL : Toți ne vedem de treabă. Nu ?
EUGEN : Nu. Eu n-am de gînd să-mi văd de treabă. Am apucat un sceptru și un tron. Așa că nu abdic. Eu-nu-abdic ! (*Ospătarul îl privește, interzis*) Merg mai departe. Eu am timp. Și am răbdare. (*Aproape explodînd*) Cum, mă vezi pe tron, cu sceptrul în mînă, și paharul meu e gol ? Paharul meu e încă gol ? ! (*Ospătarul îi umple paharul*) Mulțumesc. Acum, e timpul să ieși la cunoștință.

OSPĂTARUL : Iau...

EUGEN : Deci, ia la cunoștință următoarele. E relativ ușor să spui adevărul despre fapte bune, cu toate că și acestea pot deranja. Dar despre faptele rele ? Or, dacă nu spunem adevărul curat și despre bine, dar și despre rău, fapta rea se lăfăie la adăpostul discreției, iar gîndul rău prolifează. Ca urmare, adevărul, mai exact spus, comunicarea adevărului poate să fu-timpine, cînd și acolo unde se instalează o stare anormală, interdicții, opreliști : frica, minciuna, interesul, mîla, da, chiar și mîla, chiar și iubirea de semen. Dacă e spus cu glas tare, dacă devine public, nimic din ce a fost într-un fel nu mai poate rămîne cum a fost. Adevărul mut e ca și cum n-ar fi. Acesta e și avantajul celor ce nu iubesc adevărul, celor ce se tem de el, avînd ei interesul să-l ascundă. Pentru că adevărul înseamnă schimbare, dar schimbarea cine știe ce aduce ? Mai bine, mai rău ? Cine n-ar vrea să știe ce-o să se întîmple ? Dar de unde să afli ceva ? Așa că, cei ce au interesul să ascundă adevărul își găsesc ușor sumedenie de complici, da, așa am spus, complici, mai mult sau mai puțin nevinovați : pe cei ce se tem de schimbare, de viitor. Și, totuși, eu zic cu glas tare că toți aceștia sînt pierduți. Siguranța lor, liniștea lor, sînt iluzorii, vremelnice. Mai devreme sau mai tîrziu, plătesc. Degeaba ! Clipa de față a fost idealul zilei de ieri, nu mai poate fi ea — idealul.

Clipa de față e un cadavru ! S-a consumat, a trecut ! Idealul este acum ziua de mîine, de poimîine, într-un cuvînt : viitorul ! În timp ce minciuna e lășă și are picioare scurte, adevărul e viteaz și fără de moarte. Am zis și mi-am salvat sufletul ! (*Se face întuneric. Un reflector îl luminează doar pe Eugen. Acesta se întoarce spre sală*) Asta a fost tot. Atunci. Viața a curs înainte. Istoria a mers înainte. Multe s-au schimbat. Și multe or să se mai schimbe. Lucez acum acolo unde mi-am dorit, n-are rost să mai spun unde, se înțelege de la sine, fac o meserie care-mi place, mă confund cu ea, ceea ce fac mă exprimă. Valentin a fost într-adevăr promovat, atunci ; mai tîrziu, n-a mai fost. Acum muncește într-un loc corespunzător lui. Nu trebuia s-o las pe Ecaterina să-l ia. Nu trebuia, pentru că el, în mîrginirea lui, se imaginează fericit. Ceea ce îl și împiedică să se trezească. El este — mereu — în necunoștință de cauză. Cît despre Ciontea, îmi pare rău că ne-am despărțit așa. Era un om interesant, oarecum sceptic, ușor dezabuzat, dar, în fond, a vrut să-mi facă un bine, a făcut-o din prietenie, așa cum înțelegea el. L-am luat cam tare atunci, într-adevăr, mă înrăisem, i-am făcut proces de intenție, așa că i-am pierdut prietenia mai mult din vina mea. După cum se vede, timpul n-a stat pe loc, o, nu, căci timpul nu stă nicicînd pe loc. Este adevărat că am plătit. Pentru că plătim și pentru bine, în special pentru bine plătim. Așa că, egoiști fiind sau numai oameni dornici de viață și dornici de bine, dacă plătim pentru bine, e foarte ușor să confundăm binele cu răul. Prețul plătit este tocmai acesta, cel mai firesc, nu că binele vine prea tîrziu, nici singurătatea, dar că, odată cu trecerea timpului, trecem și noi. Dar, poate că lășăm moștenire ceva, cel puțin un început, un punct de pornire. Noapte bună.

S F Î R Ș I T

octombrie 1976

februarie — iulie 1977

www.cimec.ro